

TMMOB
GEMİ MÜHENDİSLERİ ODASI



ULUSAL GEMİ İNŞA SANAYİ STRATEJİSİ
ÇALIŞTAYI
AÇILIŞ TOPLANTI TUTANAĞI



TARİH: 4 Temmuz 2014, 14:00 - 18:30
YER: Türk Loydu Prof.Dr. Teoman Özalp Konferans Salonu

KURUMSAL KATILIMCILAR:

T.C. ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI TERSANELER VE KIYI
YAPILARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ:

Hızır Reis DENİZ, Genel Müdür

Onur TURHAN

Ertan GÜNAY

T.C. ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇ SULAR DÜZENLEME GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ:

Gökhan AYYILDIZ, Gemi Sörvey Uzmanı

Fatih YILMAZ

GEMİ MÜHENDİSLERİ ODASI:

Sinem Serhan DEDETAŞ, Yönetim Kurulu Başkanı

Ferhat ACUNER, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

Burak ACAR, Genel Sekreter

Alper ŞAL, Genel Sayman

Turhan SOYASLAN, Yönetim Kurulu Üyesi

Harun KAÇMAZ, Batı Karadeniz Temsilcisi

TÜRK LOYDU VAKFI:

Mustafa ZORLU, Yönetim Kurulu Başkanı

Salim ÖZPAK, Genel Müdür

İlker KARPUZ

Aydın GÜRBÜZ

Bülent DURAN

TÜRKİYE GEMİ İNŞA SANAYİCİLERİ BİRLİĞİ:

Murat KIRAN, Yönetim Kurulu Başkanı

Ercan ÖZOKUTUCU



GEMİ VE YAT İHRACATÇILARI BİRLİĞİ:

Başaran BAYRAK, Yönetim Kurulu Başkanı

A. Caner TOPALOĞLU

IMEAK DENİZ TİCARET ODASI:

Alev TUNÇ

Tansel TİMUR

İSTANBUL KALKINMA AJANSI:

A. Alperen SAĞKAYA

Hakan SİPAHİOĞLU

GEMİ MAKİNALARI İŞLETME MÜHENDİSLERİ ODASI:

Feramuz AŞKIN, Yönetim Kurulu Başkanı

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ:

Murat ÖZKÖK

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ GEMİ İNŞAATI VE DENİZ BİLİMLERİ FAKÜLTESİ:

Ahmet ERGİN, Dekan

Oğuz Salim SÖĞÜT

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ DENİZCİLİK FAKÜLTESİ:

Semih YILMAZ

Emrah ERGİNER

Mehmet ÖNAL

PİRİ REİS ÜNİVERSİTESİ:

Nermin TEKOĞUL

DENİZ HARP OKULU:

Veysel ALANKAYA



İSTANBUL TERSANESİ KOMUTANLIĞI:

Fatih PİREN

Mustafa Yasin KARA

Mustafa KÜLTÜR

GÖLCÜK TERSANESİ KOMUTANLIĞI:

Serkan EKİN

DENİZCİLİK FEDERASYONU:

Cengiz KARABÜBER

KAPTANOĞLU HOLDING:

A. Muhsin DİVAN

ÇEKSAN TERSANESİ:

Cihan BAYRAK

YARDIMCI TERSANESİ:

Gürsel YILDIZ

PROTEKSAN TURKUAZ:

Yaşar YÖRÜK

GEMİ TAŞERONLARI KOOPERATİFİ:

Nurettin ÇALIŞKAN, Yönetim Kurulu Başkanı

LLOYD'S REGISTER OF SHIPPING:

Engin YAZICIOĞLU

BUREAU VERITAS :

Nevzat AKTAN

RINA:

Özge ERSÖZ

AYDEN MÜHENDİSLİK LTD.:

Ayçın ÖZSAKABAŞI

Atakan SOLAK

Selçuk ADAOĞLU



BİREYSEL KATILIMCILAR:

Ercüment KAFALI

Necdet SALGÜR

Murat KAPLANOĞLU

Kerem Orçun YÜKSEKDAĞ

Kemal YILDIRIM

İlhan IŞIK

Mustafa TORBALI

Duran ERCAN

Bülent ERDEM

Şükrullah KALKAN

Mehmet AVCU

A. İlker MEŞE

Tuncay GÖZLEMECİ

Furkan Umut ÖZER

Murat BİRECİK

Metin SUBAŞI

Çağdaş SEVİNÇ

Ali DOĞRUL

BASIN:

VİRA DERGİSİ: Hakkı ŞEN, Zeynep USTAHÜSEYİNOĞLU

B2B MEDYA: Emine EROL, Uğur DOĞAN

MARINE DEAL NEWS: Nevzat AĞCA

SKALA AJANS: Meral ER

AÇILIŞ KONUŞMALARARI

Açılış Konuşması **GMO Genel Sekreteri Burak ACAR** tarafından yapıldı:

“Gemi İnşaatı sektörünün değerli paydaşları, çalıştayımızın açılışına hoş geldiniz.

Bugün değerli katkılarınızla sağlamış bulunduğumuz bu geniş katılımın büyük önemi var. Bugüne kadar sektörümüz içinde birçok kuruluşumuz veya kuruluşlarımızın bir kısmından oluşan gruplar çeşitli toplantılar ve arama konferansları yapıyordu. Biz tüm paydaşları bir araya getirelim dedik ve Gemi Sanayiini kalkındırma amaçlı bir çalıştay düzenledik. Şimdi açılış konuşmasını yapmak üzere Gemi Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Sinem Hanım’ı davet ediyorum.”

GMO YK Genel Başkanı Sinem Serhan DEDETAŞ:

“Sektörümüzün değerli paydaşları, saygıdeğer katılımcılar ve sevgili üyelerimiz, şu an açılış toplantısını yapmak için bir araya geldiğimiz Ulusal Gemi İnşa Sanayi Strateji Çalıştayı’na hoşgeldiniz.

Öncelikle bu çalıştay fikrinin nasıl oluştuğu ile ilgili kısa bir bilgilendirme yapmak istiyorum.

1999 senesinde, yani üniversiteye girdiğim sene, odamızın fahri üyesi sayın Mümtaz soysalın bir yazısını okumuştum, yazının içerisinde şöyle bir soru vardı:

Marmara ve Karadeniz’i de katarsak, Türkiye 8bin300km’lik kıyı uzunluğu ile Akdeniz en uzun kıyılı ülkesidir yani deniz ülkesidir. Peki deniz ülkesi olmak, denizci ülke olmakla aynı şey midir?

Hepimizin bildiği gibi, dünya güneşin etrafını 365gün 6saatte dolandır ve Tamamen edilgen olduğumuz bu hareketin sonucunda biz bir yaş alırız, bir yaş büyürüz. Peki sadece dünya güneşin etrafında döndü diye aldığımız bu yaşı almış/yaşamış sayılır mıyız? Bunu düşünme duralım, fakat en başta sorduğum soru ile paralel düşünelim. Deniz ülkesi olmak denizci ülke olmak demek midir?

Şu anda yapmakta olduğumuz çalıştay işte bu soruya çözüm aramak noktasında başladı. Nasıl denizci ülke oluruz?

Bir kere denizci ülke olmak diyorsak, deniz ticaretinin vazgeçilmez bir ögesi ve savunma prensibinin önemli bir aracı olan gemiden ve denizcilik faaliyetlerinin önemli bir bölümünü teşkil eden gemi inşa sanayiiden stratejik önemimden bahsetmeden geçemeyiz. Peki bu denizci ülke olmak için bu denli stratejik öneme sahip gemi inşa sanayimiz devletimizin gözünde de stratejik bir öneme sahip olarak görülüyor mu?

Bunun cevabını 2010-2014 yılları için, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan “Sanayi Strateji Belgesi” içinde aradık. Burada stratejik öneme sahip 7 sanayi dalının içinde ne yazık ki gemi inşa sanayi yok idi.

Peki bu durumda nasıl davranmak gerekirdi? O noktada da DTO tarafından düzenlenen son arama konferansında Suat Hayri bey’in konuşmasında bahsettiği; “devlet ve sektörün sorumlulukları farklıdır” sözü aklımıza geldi ve sektörümüzün bir bileşeni olarak, coğrafyamızın bir alışkanlığı olan her şeyi devletten bekleme, hatta kayıplarımızı arttırarak bekleme gibi bir anlayışın, bu denli birikimli

ve tecrübeli bir sektöre yakışmayacağını düşünerek harekete geçme kararı aldık. Bu kararda hep birlikte hareket etmenin önemi büsbütün bir gerçekliktir. Nasıl bir gemide “önemsiz bir parça”, “gereksiz bir eleman” dahi bulunmuyorsa, bizim sektör bileşenlerimiz içinde, bütünü oluşturan tüm parçalar aynı değerde önemli ve birlikte hareket etmek bir o kadar gereklidir.

Zaman hepimiz için son derece önemli ve çarçur edilmemesi gerektir. Bu bilinçle, bir araya gelmiş ve sektör için bütünüyle özverili çalışan tüm katılımcılar için, çalıştayın başarılı geçmesi adına net hedeflerin olması gereklidir. Bu hedefler bizim çalıştayımız için,

1. Gemi İnşa Sanayini Bakanlık tarafından hazırlanan “Strateji Belgesi” içine dahil edilmemiz için “Gemi İnşa Stratejilerinin belirlendiği White Paper/Beyaz Kitap” oluşturmak
2. Sürekli Strateji Merkezini kurmak

Bu konuda, katılımcılarımız arasında bulunan, İstanbul kalkınma ajansının, güdümlü projeler kapsamında, şekli ve çalışma prensipleri çalıştaylarımız neticesinde, ortak akılla belirlenecek ve oluşturulacak olan yapıyı destekleme imkanı bulunmaktadır.

Kurulacak yapının, belirli bir süre yani Strateji Belgesi oluşturmak için kurgulanan süre içerisinde, çalıştayın bileşenlerinden oluşturulacak sekretaryanın çalışmaları ile, güdümlü proje kapsamında desteklenmesi için gerekli çalışmalar yapması hedeflenmektedir. Bu belge oluşturulduktan sonra ise, kendi mali sürdürülebilirliği olması hedeflenen Sürekli Strateji Merkezi kurulması yönünde çalışmalar devam edecektir. Kurulacak sekretarya, belgenin oluşturulması için gereken iş ve proje planını hazırlayacak, çalıştaylar vasıtası ile gelişmeleri bileşenler ile paylaşıp, katkılarını isteyecektir.

Evet, çalıştayın oluşma fikri, amaçları, hedefleri kısaca bu şekilde özetlenebilir.

Sözü Burak beye bırakmadan önce, gelen, destek veren tüm bileşenlere teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum ve naçizane Hemingway’ın “Çanlar Kimin İçin Çalıyor” romanından bir bölüm ile sözlerimi bitirmek istiyorum;

"Ada değildir insan, bütün hiç değildir bir başına; anakaranın bir parçasıdır, bir damladır okyanusta; bir toprak tanesini alıp götürse deniz, küçülür Avrupa, sanki yiten bir burunmuş, dostlarının ya da senin bir yurtluğunmuş gibi, ölünce bir insan eksilirim ben, çünkü insanoğlunun bir parçasıyım; işte bundandır ki sorup durma çanların kimin için çaldığını; senin için çalıyor."

Tekrar teşekkür eder, saygılarımı sunarım."

T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Gemi İnşaatı Genel Müdürü Sn. Hızır Reis DENİZ:

"Katılan herkese selamlar, ben de bu Çalıştay'ı düzenleyen meslek odasının bir üyesiyim. 1985 İ.T.Ü. mezunuyum. Sektörümüzün STK'larını bir araya getiren bu Çalıştay'da bulunmaktan da guru duyuyorum. Bu Çalıştay çok önemli. Asli görevi burada söylenenlerin eyleme dönmesidir. 2008 krizi öncesinde rolümüzü çok iyi oynamıştık. İşler çok iyi iken başarı ile üstlendiğimiz görevlerimizi şimdi krizi yönetme konusunda da başarılı olarak devam ettirmeliyiz.

Tersanecilik hep emek yoğun bir sektör olarak deklare edilmiştir ama finans aslında en önemli kısmıdır. Bu sektör aslında sermaye yoğun bir sektördür. Ülkemizin ekonomik yapısı içerisinde sektörümüzün ekonomik ölçüsünü iyi ortaya koymamız gerekmektedir.

2 yıldır Ankara'dayım. Devlet yapısı içinde toplantılar yapıyoruz. Diğer kurumlar, finansla ilgili, maliye ile ilgili kurumlar diyor ki ekonomideki payınız nedir? Bu soru soruluyor, dolayısı ile payımız bilinmiyorsa bu stratejimizin yanlış olduğunu gösterir. Tersaneciliğin yarattığı teknolojiyi, ekonomik büyüklükleri iyi anlatmalıyız. Aksi halde destek alamayız ve desteksiz bir yere gidemeyiz.

Özellikle Gemi İnşa Sanayi ülke için ne anlama geliyor, bunu ekonomik yönden iyi tanımlamalıyız. Burada sektörümüzün STK'ları, GİSBİR, Gesad... var. Ben sorduğum; Gemi üretimimizin devlete olan katma değeri nedir? Net bir rakama ulaşamadım. Herkes kendine göre çalışmalar yapıp bir takım değerler belirliyor. Bu konuda toplu hareket etmeliyiz. DTO ile beraber 30 ayrı unsurumuz var ama hepsi farklı şeyler istiyorlar. Bu normaldir ancak devletten tek bir şey istemek gerekir.

Bu coğrafyadaki üstünlüğümüzü doğru ortaya koymalıyız. Bununla ilerleriz. Devlet, ülke ekonomik büyüklüğü içinde %1'in altında iseniz sizi yok kabul eder. Değerimizi devlete analitik olarak anlatabilmeliyiz.

Uçak gemisi dahi yapabiliriz diyoruz ama sektörel ekonomik büyüklüğümüzü bilmiyoruz. Her türlü tasarımı yapabilecek kudretteyiz, doğru ama tüm bunları doğru ölçeklendirmeli ve iyi tanıtabilmeliyiz.

Sorunumuz iş geliştirmektir, pazarlamadır; devlette de aynı sorun var. Bu konulardaki ölçüyü netleştirip doğru örneklerle anlatırız.

Hazine taşınmazlarının tersane olarak tahsisi ile ilgili yönetmeliğin yenisi çıktı. Artık kendisine tahsis edilmiş tersane alanını hiçbir işletme faaliyeti yapmadan uzun süre elde tutup sonra başkasına devretme konusu ortadan kalkmıştır. Bu tahsisler ve bunların kullanımları yatırım yapan işletmelerin lehine disipline edilecektir.

Yalova'da çok iş yapıldı. Burada çaba gösterildi ve bir noktaya gelinde anca yapılanlar mevzuat gereği şu anda izinsiz. İlegal değil, ancak izinsiz. Bu konuda da süre dolmak üzere. Kamunun imar anlayışı ile bu konuları hemen çözmek kolay değil. Çevre bakanlığı ile görüşmeler devam ediyor. İmar planlamaları ihtisas sektörü niteliğine uymuyor. Bu konuları devlete anlatabilmek çok önemli. Yeni yönetmelik devrim niteliğindedir.

Bunun dışında da yönetmelik çalışmaları var; Gemi İnşa Sanayi çalışanlarının mesleki yeterlilikleri ile ilgili çalışmalar var. Tersanelerde çalışan herkesin; kaynakçı, montajcı, borucu... meslek standardı adı altında olgunlaştırılıp eğitimle yeterlilik ve belgelendirme yapılması gerekiyor. Bu konuya standart getirilecek.

Odamız da ilgileniyor, Gemi İnşa Yönetmeliği Taslağı var. Süre sorunumuz yok; Yeter ki kurallı, emniyetli gemi inşasına yönelik olsun, her türlü eleştiriye açığız ve bunları bekliyoruz.

Sektör önceliklidir, bizler sektörün bileşenleriyiz. Emniyeti meslek için yok saymamalıyız. Motivasyon ve amaç dışına çıkmamalıyız. Sektörle ilgili ciddi israf vardır, ortak kaynak kullanımına geçmeliyiz. Tedarikleri ortak yapmak gibi verimlilik artırıcı yöntemler bulup uygulamalıyız. Bunlar maliyetlere doğrudan yansıyor o nedenle çok önemlidir.

Gemi İnşaatında, dizaynda iyiyiz, planlamada iyiyiz, üretimde iyiyiz ama bence iş geliştirme, finans ve pazarlamada biraz daha farklı beklentilerimiz olmalı ve bu konularda kendimizi geliştirmeliyiz.

Hepiniz tekrar hoş geldiniz diyorum, Çalıştay'ın yararlı olmasını temenni ediyorum."

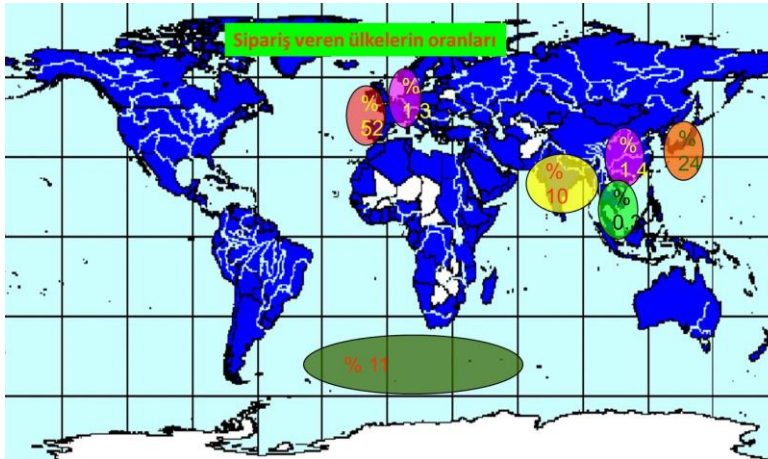
GMO Genel Sekreteri ve Çalıştay Moderatörü Sn. Burak ACAR Çalıştay Programı ile ilgili bilgi verdi ve süreyi daha verimli kullanabilmek için açılış konuşmalarını daha fazla uzatmadan doğrudan sunuma ve kurum temsilcilerinin görüşlerinin bildirilmesi kısmına geçelim dedi.

GMO Genel Sekreteri ve Çalıştay Moderatörü Sn. Burak ACAR'in sunumu:

- Gemi inşa sanayiinin **STRATEJİK SEKTÖR** olarak belirlenmesi
- Gemi inşa **ÖZEL İHTİSAS KOMİSYONU**'nun kurulması
- **ULUSLARARASI PAZAR**'a erişim konusunda stratejilerin belirlenmesi
- Ulusal ihracat rakamlarında gemi inşa sanayiinin **İHRACAT PAYI**'nın artırılması
- Gemi inşa sanayiindeki ihracat rakamlarında, **İTHALAT PAYI**'nin düşürülmesi
- Gemi inşa sanayiinde **YERLİ GEMİ İNŞA MÜHENDİSLERİ**'nin tasarım ve mühendislik hizmetlerindeki payının artırılması
- Gemi inşa sanayiindeki **FİNANSMAN** ve tersanelerin **MÜLKİYET SORUNU**'nun giderilmesi
- Gemi inşa sanayiinde son yıllarda azalan **KALİFİYE ELEMAN** sorununun çözümü
- Uluslararası pazarda **REKABET STRATEJİLERİ**'nin belirlenmesi
- Kalkınma Ajansı, Devlet, v.b. gibi kurumlar tarafından **YURTDIŞI TANITIM OFİSLERİ**'nin teşvik edilmesi
- **GREEN SHIP**, **ECO SHIP** ve **KUTUP DENİZCİLİĞİ** konularında gemi inşa sanayiinin konumunun belirlenmesi
- Uluslararası **JOINT VENTURE** ve **İŞBİRLİKLERİ**'nin geliştirilmesi
- **OFFSHORE** ve **ÖZEL MAKSATLI GEMİ** pazarında gemi inşa sanayiinin payının artırılması

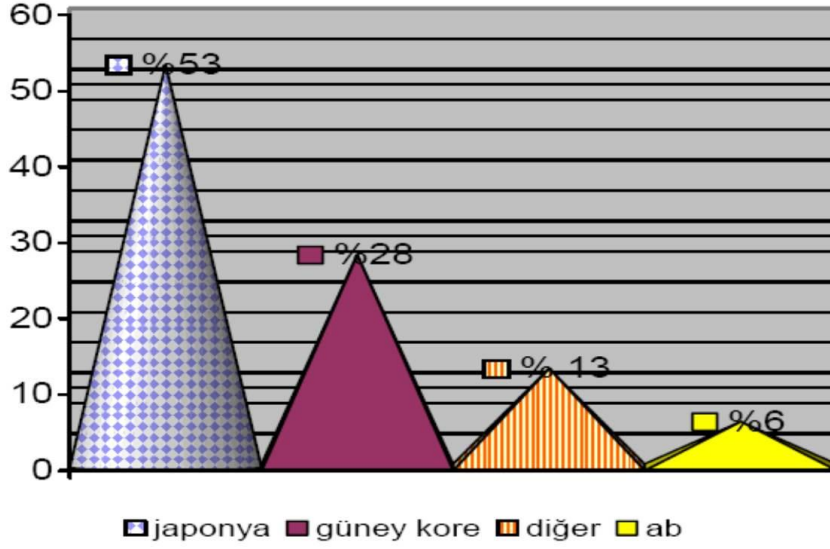
DÜNYA GEMİ İNŞA SANAYİNDE ARZ VE TALEP

Dünya armatörlerinin % 52'si Avrupa ülkelerindedir.

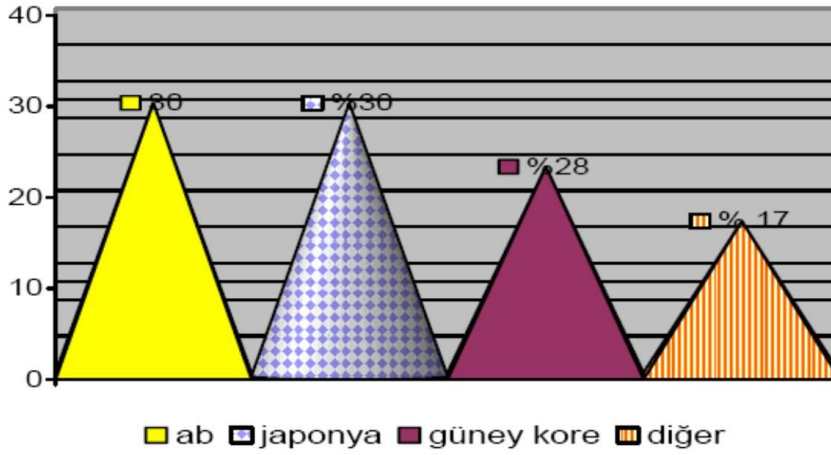


DÜNYA GEMİ İNŞA PAZARININ PAYLAŞIMI VE GEMİ İNŞA FAALİYETLERİ

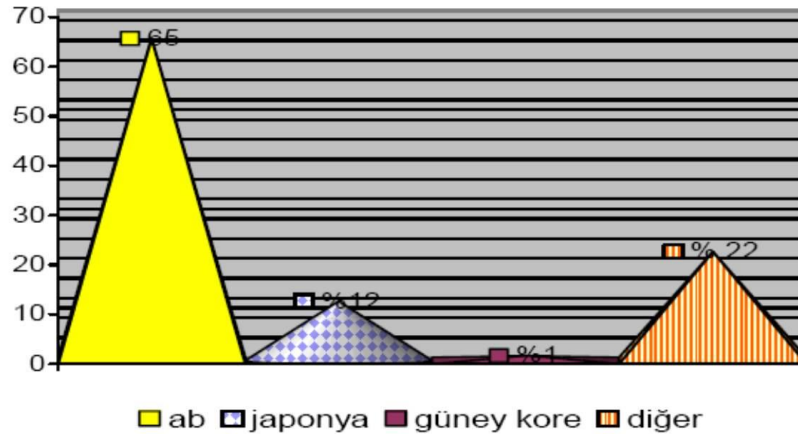
Gemi İnşa Sektöründe Az Kompleks Gemiler (Low Complex Ships -LCS) grubunda Ülkelerin Pay Oranları

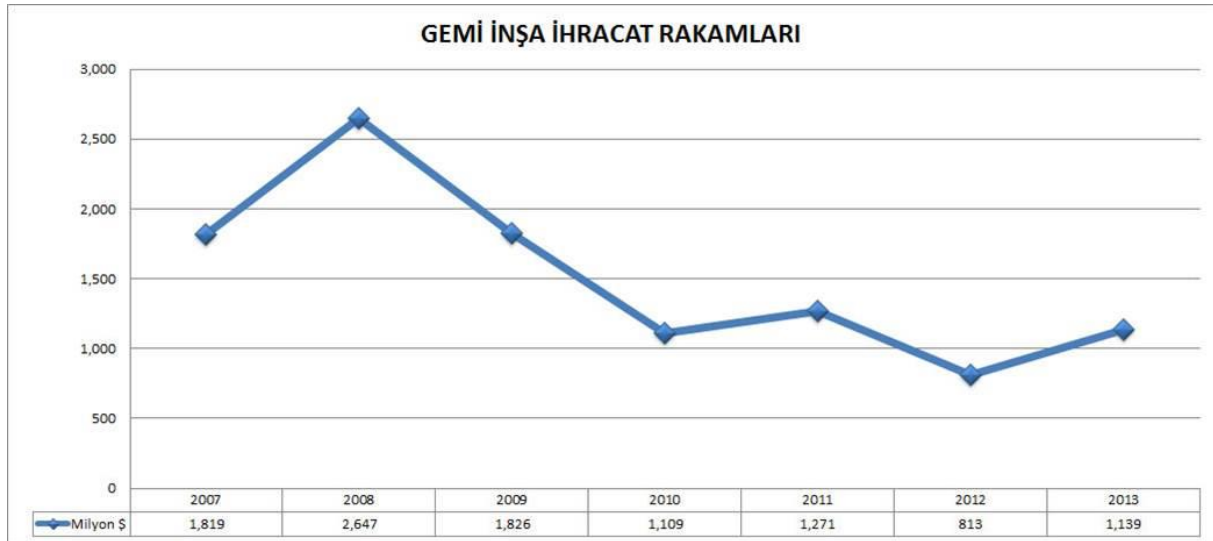
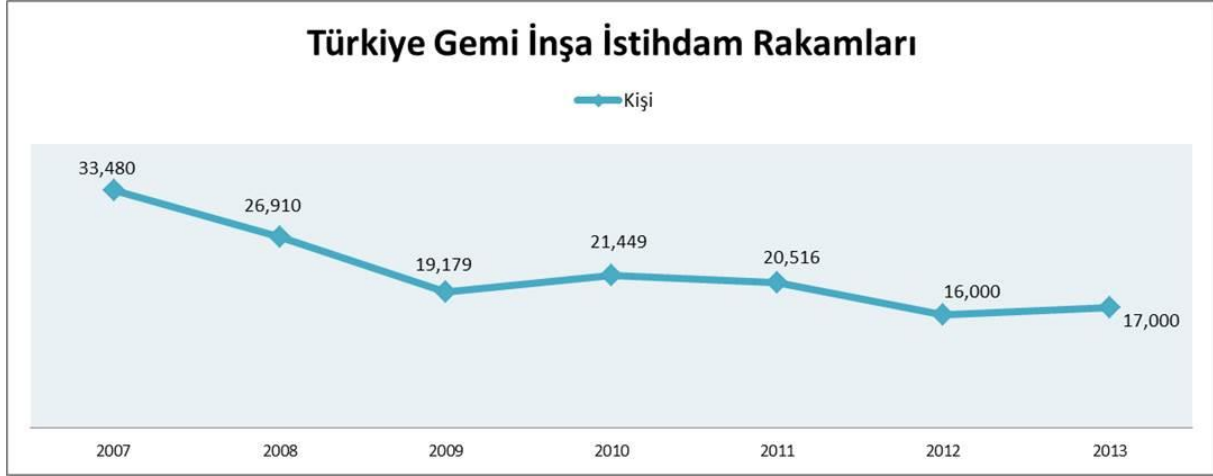


Gemi İnşa Sektöründe Orta Kompleks Gemiler (Medium Complex Ships-MCS) grubunda Ülkelerin Pay oranları



Gemi İnşa Sektöründe Yüksek Kompleks Gemiler (High Complex Ships-HCS) Grubunda Ülkelerin Pay Oranları

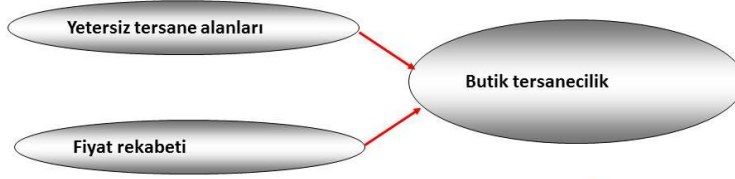
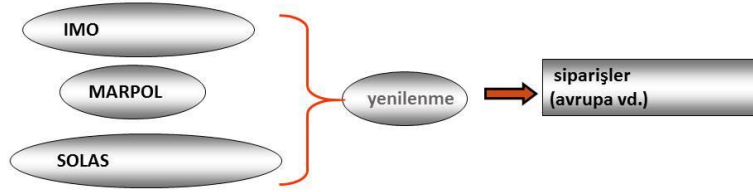




GEMİ İNŞA YAN SANAYİ

Türkiye’de inşa edilen gemilerde, toplam yatırıma göre Tersane ve Yan Sanayinin, Genel gemi tiplerinde ayırım yapmadan, ithal malzemeye oranla toplam payı, tonaja göre yaklaşık olarak;

- 3000 DWT’a kadar olan gemilerde yaklaşık %80,
- 10000 DWT’a kadar olan gemilerde yaklaşık %55,
- 25000 DWT’a kadar olan gemilerde yaklaşık %40’dır.



KURUM TEMSİLCİLERİNİN KONUŞMALARI

Tülomsaş, Sn. Murat BİRECİK:

"Van gölünde hizmet verecek olan 8 adet arabalı vapur için diesel jeneratör setlerini biz 5 yıl içinde imal ettik. Çok kısa olarak; Gemi Makinesi yapmıyorsak gemi inşası yapmayalım diyorum."

GİSBİR, Sn. Murat KIRAN:

"Sayın Genel Müdürüm, değerli katılımcılar, GMO'nun düzenlemiş olduğu çalıştaya hoş geldiniz. Böyle bir çalıştayın düzenlenmesinden çok memnun olduğumu belirtmek isterim. Hemen sayın genel müdürümün sözlerine eklemek isterim: yeni çıkan hazine taşınmazları ile ilgili yönetmelik bizi çok mutlu etti. 18 Nisan 2013 tarihinde kanun çıktı 15 ay sonra da yönetmeliğe kavuştuk. Ben emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Bu konu maliye ile alakalı bir konu idi, Ulaştırma Bakanlığı, başta Binali Bey, Suat Hayri Bey ve her ne kadar genel müdür de olsa hep bizden biri olarak gördüğümüz Hızır Reis Bey'e çok teşekkür ediyorum. Süreç çok gergin bir süreçti. Genel Müdürümüz kaç kez Maliye Bakanlığı'na gitti, bilmek mümkün değil. Hazır Genel Müdürümüz burada iken kendisine bu çabaları için bir alkış rica ediyorum.

Daha işimiz bitmedi, 49 yıla bir update bekliyoruz. Biz mülkiyet istemiyoruz, önümüzde iş yapacak süre olduğunu bilmek istiyoruz.

Tersanelerin geleceği ile ilgili önemli bir taleptir bu, 2000 yılından sonra yatırım yapanları rahatlatır, yeni yatırım yapacakların da önünü açar. Bu bağlamda lisansla gemi makinesi üretilmesi ile ilgili bazı görüşmeler var bu konuda yatırımcının elini rahatlatır."

Murat BİRECİK: "Lisansa karşıyız"

Murat KIRAN (devamla...) "Bu konuda hayal kurmayalım. Bir süreç var. Bu konularda tüketici, müşteri tercihi önemlidir. Bir makineyi üretmek yetmiyor. Tüm dünyada bakım tutum yedek parça ağı oluşturmak gerekiyor. Kolay değil. Rekabete uygun teçhizat üretmek gerekiyor.

Sektörümüzün Türkiye'ye ekonomik katkısının ölçülmesi GİSBİR'in öncelikli işidir. Gemi İnşa Sanayi Veri Tabanı var, bakanlığımızın kurduğu, buna bizim de katkılarımız olacak. Bu işin başını Piri Reis Üniversitesi rektörü Oral Bey çekiyor. Kendisi bu görevi üstlendi ve gerekli donatımı da aldı. Yakında hazineye eklediğimiz katma değeri kanıtlar hale geleceğiz. Bu konudaki katkılarından dolayı sayın genel müdürümüze çok teşekkür ediyorum. Önceden gizli bir kutu olan bu veri tabanına artık bizler de bilgi aktarabileceğiz. Tersanelerden buraya bilgi akışını sağlayacağız.

Sunumda dikkat çeken bir konu vardı; yerli malı/ ithal girdi oranları. Biz elektronik hariç hemen herşeyi Türkiye'de üretebiliyoruz esasında. 1.8 MW'a kadar jeneratör motor da üretebiliyoruz. Bununla 4500 DWT'a kadar hatta belki daha büyük tonajda gemi yapılabiliyor. Baktığınızda; sac, boya, vinç, kreyn, boru, makine, panel, izolasyon... neredeyse %100 biz yapabiliyoruz belli bir tonaja kadar.

Sunumda kriterler vardı tonajlar konusunda. Burada armatör tercihi ön plana geliyor. Eğer daha farklı tip ve tonajlarda gemiler yapacaksak, bugün alt yapısını oluşturalım. Teşvik demeyelim ama nasıl

desteklenir bunu belirlemek gerekir ki devlet burada topa girsin. Yerli malı kullanırsan şuna sahipsin, şöyle destek olurum gibi. Koster yenileme bu bağlamda çok işe yarayacak bir projedir.

Bu sektöre yatırılan her şey katma değerli olarak geri gelir, gelmiştir de.

Armatör olarak %52 gemi sahipleri Avrupa'dan denilmişti sunumda, buna katılmıyorum. Kriterlere bakmak lazım tabii, Mali olsa gerek. Krizden sonra Çin tersanelerinin elinde kalan gemilerin değerlendirilmesi anlamında bir sürü uzak doğulu armatör türedi, bu gemileri aldılar ve şimdi işletmekteler. Bunlar tonaj kriterine göre dev oldular. Büyük tonajlı gemilerde uzak doğu ile rekabet etmek için ortaya çıkmamalıyız.

Ulaştığımız standartların altına inmemeliyiz. İhracatımız düştü, nasılsa iş gelir deyip bir şey yapmadan bekleyen tersane artık kalmadı. Şimdi tüm dünyada marketin için koşturuluyor. Bu , çok güzel. Meyvelerini topluyoruz. Son 2 yılda ihracat değerlerimiz arttı. Son aylarda en çok yükselen sektör olduk. Bu arada Haziran ayında ise en düşük değerdeyiz, belirtelim, değil mi Başaran Bey?"

Gemi ve Yat İhracatçıları Birliği Başkanı Sn. Başaran BAYRAK cevap verdi: "Bu seri üretim olmadığı için normal, yapılan gemiler kayıtlara satışları ve teslimleri ile giriyor, ama bu yıl geçen yılın üstüne çıkacağız."

Sn. Murat KIRAN devamla... "... geleceğimiz off-shore'dadır, gelişmeler bizi oraya yönlendiriyor. Enerji bakanlığımız bünyesinde yürütülen sismik araştırmalar tamamlandı; Ege-Akdeniz bitti, Karadeniz zaten daha önceden yapılmıştı. Şimdi haber bekliyoruz Enerji Bakanlığımızdan, verimli rezerv varsa siparişler Türkiye'den olacak. Umarız olur, bunları yaparız, biz hazırız. 2023 hedefleri için savunma sanayi ihracatları ve off-shore işleri bizi ileriye taşıyacaktır. Bununla ilgili dosya DTO'ya verildi, çalıştay kapsamında GMO'ya verebiliriz (GMO Genel Sekreteri Sn. Burak ACAR "bizde var, sağolun" dedi.

Tekrar çalıştayı hayırlı olmasını temenni ediyor ve teşekkür ediyorum."

Kaptanoğlu Grup, Muhsin DİVAN:

"Gemi işletmecisiyim. 40 yıllık denizciyim. Gözlem yapmayı severim. Fotoğrafçıyım. 2 konu üzerinde düşüncelerimi ifade edeyim:

1 Bu çalıştayla başarılı bir çalışma öngörmüşsünüz. Ancak kapsamın içinde tamir-bakım görmedim. Sektörün tüm alanları bu kapsamın içindedir. En istikrarlı kısmı sektörün tamir bakımıdır. Güncel konjonktür sorun yaratabilir ama tamir bakım işleri asla durmaz, aksamaz. gemi sayısı bugün dünyada 50.000 civarı imiş, her yıl kurallar gereği bakım yapılması gerekiyor. Tüm deniz kontratlarında tamir bakım şartı var. Otomobil fabrikası durur ama servisler durmaz, örnek olarak. Bu sektör mutlaka ele alınmalıdır.

2 Maalesef her şeyi yapmak istiyoruz ama olmuyor. Taşeronluk yaşayan bir sistem ama darmadağınık ve kötü yönetilen ve sorun üreten bir sistem. Ama Gemi İnşaatı da Gemi Tamir Bakımı da taşeronsuz olmaz. Bazı şeylerle yaşamayı öğrenmeliyiz. Seyyar satıcı zabita olayında olduğu gibi taşeron da mutlaka var olacaktır. Taşeron olmazsa olmazdır. Bunu dünya standartlarında disipline etmek

gereklidir. Bunların bir birliği yok. Örgütlenmelidirler ve bir sicilleri olmalıdır. Mesleki yeterlilik ve bu konudaki standartlar da taşeron kurumu ile birlikte değerlendirilmelidir.

Murat KIRAN : " Alt işveren standardı taslağı İdare'ye gönderildi."

Muhsin DİVAN (devamla...): "...kalksın demekle olmuyor, sistem buna uyumlu hale getirilmelidir."

GMO Genel Sekreteri Sn. Burak ACAR: "katkı koymak isterim, tamir bakım onarım önemli bir konudur. GMO olarak biz Gemi İnşaatını ön plana çekiyoruz. Ama sonuçta çalıştay karar verecektir Belki gemi inşaatını ve gemi tamir bakımını ayrı ayrı çalışabiliriz."

Gemi ve Yat İhracatçıları Birliği Başkanı, Sn. Başaran BAYRAK:

"Bence konu başlıklarını belirleyerek devam edelim. Sektörümüzün stratejik sektör olarak açıklanmaması hususu ortaya çıktığında sayın bakana sorduk, önceden özel önemi haiz sektör iken niye böyle oldu dedik, bize Gemi İnşaatı sanayinin geleceği yok şeklinde verilen raporlar bu konuda etkili oldu dediler. Biz kendilerine farklı bir rapor sunarak ekonomik ilerlemeye katkılarımız konusunu anlattık. Son dönemde ekonomik politikalar değişti. Genel olarak sanayinin payı düştüğü için şimdi ihracat odaklı strateji geliştiriliyor. Hükümet bizi dikkate alacaktır.2008 senesinde ihracattaki payımız %2 idi. Şimdi % 0.5-0.6'lara kadar düştü. Hedefleri yakalamalıyız. ilk 5 ayda, önceki yıla göre 2 milyar Dolar artış beklentisi var. Bununla 15 milyon dolarlık hedefi yakalayamayız, daha çok büyümemiz gerekiyor.

Konu başlıkları olarak sağ olun sizde zaten benim önermeyi düşündüğüm başlıkları programa koymuşsunuz, buradan devam edelim:

1 Tersane yerlerinin geleceği: bu belirlenmeyince joint venture yapamıyoruz. Private equity den pay alamıyoruz. Yönetmelikte belirlenen 20 yıllık süre bu işler için çok kısa. Bu konuda çok çaba harcandı, yönetmelik çok önemli.

2 Finans problemimizi çözmeliyiz. Bazı kolaylıklar olmalı aksi halde rekabet edemiyoruz. Bu kapsamda hizmet verebilen tek Eximbank var ve o da teminatsız çalışmıyor. Teminat ve yaklaşımı bir banka olarak piyasa rayiçlerinde, o nedenle de yeterli rekabet gücü oluşmuyor. Buna devlet argüman üretmelidir, bunu tartışmalıyız. Bankalara teminat veremiyoruz. Bir çok tersane şu anda yurtdışına iş yapıyor. Finans yapısı güçlü olmayanlar ise işsiz. Ellerindeki assetleri teminat olarak kullanamıyorlar.

3 Verimlilik açısından sıkıntı var. İşgücü kazandırıcı faaliyetler gerekiyor. Teknisyenler ve üniversite eğitimi alanlar bizim aradığımız kadrolar değil. Bize işçi lazım. Askere ihtiyaç var. İşçi açığı vardır. Piyasalar hareketlendi, sektörden çalışanlarımız çıkıyorlar. Bu konuda çalışma yapılmalıdır.

4 Sektörümüze uygun pazar arayışı önemli bir başka husustur. Çalışmalar yapılmalı, heyetler yollanmalı, fuarlara katılmalı, alıcı heyetler davet edilmeli ve bu tür çalışmalar artırılmalıdır. Devlet destekleri de harekete geçirilmelidir.

5 Taşeronluk konusu da önemlidir. Sektör içindeki örgütlü en eğitimli grup GMO'dur. Tüm tersanelerde varsınız. Bizler size destek verimiz. Taşeron olmadan olmaz. Bu konuda 'taşeron olmaz' dememek gereklidir. Aksi halde işleri yürütemeyiz. Örneğin 20 tane ELKON/Ferhat Özdamar var mıdır ki kadrolu olarak iş yapılınsın? Kendimize münhasır bir taşeronluk modeli üretmeliyiz. Mevcut yasa çok

katı. 'teknolojik gerekçe' nin içeriği belirtilmemiş, yoruma açık. Örneğin benim tersanemde klima takan kişilerin kadrolu olması gerektiği bile istendi benden.

Teşekkür ediyorum."

IMEAK Deniz Ticaret Odası Gemi İnşaatı ve Teknik İşler Müdürü, Sn. Tansel TİMUR:

Önemli bir ihtiyacı giderecek olan ve zamanlaması da çok uygun düşen bu Çalıştay için Gemi Mühendisleri Odası'na çok teşekkür ediyorum.

Başlarken şunu belirtmeliyim: Adı ve amacını "gemi inşa stratejisi" olarak belirlediğimiz çalıştayın en başında "stratejik" bir hata yaptık gibi geliyor: Az önce açılıştaki sunumda huninin tepesinde hepimizin çok iyi bildiği konuların ya da sorunların başlıklarına yer verildi. Böyle olunca da hem en hazırlıklı olduğumuz alan hem de işin kolayı "sorunlar-çözümler" çerçevesinde yürümek olduğu için, hemen bunları konuşmaya başladık. Oysa, asıl konuşmamız gereken şey, huninin kendisi yani gemi inşa stratejisinin ne olduğu, nasıl hazırlanacağı olmalı.

Bu çalıştay ile bizler sektör olarak pek de uzmanı olmadığımız yeni bir işe yani strateji hazırlığına soyunuyoruz. Huninin üst tarafında görünen konuları ve sorunları daha önce de defalarca konuştuk, tartıştık ve bugün burada da saatlerce konuşacak birikimimiz ve deneyimimiz var. Ama şimdi bunları değil, bir strateji hazırlığının nasıl yapılacağını konuşmalıyız.

Bu giriş neden yaptım; elimde **2011-2014 Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi** var ve bugünlerde bu belgenin yenisi 2015-2018 yılları için hazırlanıyor? Sanayi Stratejisi Belgesi bir devlet belgesi-ve **Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın** görev ve ilgi alanında...

Mevcut Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi'nin başlığı: "**Avrupa Birliği üyeliğine doğru.**" Yüksek Planlama Kurulu tarafından kabul edilerek devlet kararı haline gelmiş. Belgenin kapağında "vizyon" olarak "**orta ve yüksek teknoloji ürünlerinde Avrasya'nın üretim üssü olmak**" belirlenmiş. Genel amaç ise iç sayfalarda şöyle tanımlanmış: "**Türk sanayinin rekabet edebilirliğinin ve verimliliğinin yükseltilerek, dünya ihracatından daha fazla pay alan, ağırlıklı olarak yüksek katma değerli ve ileri teknoloji ürünlerin üretildiği, nitelikli işgücüne sahip ve aynı zamanda çevreye ve topluma duyarlı bir sanayi yapısına dönüşümü hızlandırmak.**"

Hemen altında da 3 tane temel stratejik hedef belirlenmiş: Birincisi, "orta ve yüksek teknoloji sektörlerin üretim ve ihracat içindeki payının artırılması". İkincisi, "düşük teknoloji sektörlerde katma değeri yüksek ürünlere geçişin sağlanması" ve üçüncüsü de "becerilerini sürekli geliştirebilen şirketlerin ekonomideki ağırlığının artırılması".

2011-2014 Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi'nde yer verilen sektörler ise; otomotiv, makina, elektronik, beyaz eşya, tekstil-hazır giyim, gıda ve demir-çelik'tir.

Sanayi Stratejisi Belgesi'nin az önce içeriklerini aynen ve ayrıntılı olarak aktardığım VİZYON'u, GENEL AMAÇ'ı ve TEMEL STRATEJİK HEDEFLERİ'ni yeniden hatırlar ve bir kez daha gözden geçirirsek görürüz ki; bu sektörlerin arasında gemi inşa sektörüne yer verilmemiş olması çok büyük bir eksiklik.

Çünkü, eğer vizyonunuz “orta ve yüksek teknoloji ürünlerinde Avrasya'nın üretim üssü olmak” ise gemi inşa sektörünü yok sayamazsınız.

Eğer genel amacınızı “Türk sanayinin rekabet edebilirliğinin ve verimliliğinin yükseltilerek, dünya ihracatından daha fazla pay alan, ağırlıklı olarak yüksek katma değerli ve ileri teknoloji ürünlerin üretildiği, nitelikli işgücüne sahip ve aynı zamanda çevreye ve topluma duyarlı bir sanayi yapısına dönüşümü hızlandırmak” şeklinde belirlemişseniz; gemi inşa sektörü bu amaca ulaşmanızda katkı sağlayacak sektörlerin en başında olduğunu görmezden gelemersiniz.

“Orta ve yüksek teknoloji sektörlerin üretim ve ihracat içindeki payının artırılması, düşük teknoloji sektörlerde katma değeri yüksek ürünlere geçişin sağlanması ve becerilerini sürekli geliştirebilen şirketlerin ekonomideki ağırlığının artırılması”nı temel stratejik hedefler olarak sayıyorsanız; gemi inşa sektörünü de Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi'ne dahil etmiş olmalısınız.

Başaran BAYRAK: "Lobi yaptılar da ondan bu listede onlar var"

Tansel TİMUR (devamla...): "Lobi yapsak eminim ki bizim de Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi'nde yerimiz olurdu. Biz kendimizi yeteri kadar anlatamamışız gibi görünüyor. Bakın Sanayi Stratejisi Belgesi'nde yer verilen 7 sektörün 2004 yılında yaratmış oldukları toplam katma değer imalat sanayi toplam katma değerinin yüzde 63'ü. Bu sektörler 2006'da imalat sanayi toplam üretiminin yüzde 62'sini, 2007'de imalat sanayi toplam ihracatının yüzde 72'sini gerçekleştirmişler. Eğer karar vericilere 8. sektör olarak gemi inşa sektörüne ait değerleri de eklediğimizde bu rakamların hangi büyüklüklere ulaştığını gösterebilmiş, anlatabilmiş olsaydık; bu gün burada başlangıçtaki sunumda huninin üstünde yer verilen konuların ya da sorunların çoğunu, çoktan geride bırakmış olabilirdik.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nda geçen hafta yapılan bir toplantının sonrasındaki ikili görüşmelerde, nasıl yaparsak Sanayi Strateji Belgesi'ne gemi inşa sektörünü de sokabileceğimizi anlamaya çalıştım. Ulaştığım sonuç; bunun için önce kendi sektörel strateji belgemize sahip olmamız gerektiği şeklinde oldu. Halen Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi'ndeki 7 sektörün de devlet belgesi olarak sektörel sanayi strateji belgeleri var. Bunların dışında, seramik sektörü ve kimya sanayi sektörü de kendi sektörel strateji belgelerini hazırlamış olarak, 2015-2018 Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi'nde yer almayı bekliyorlar.

Burada yeri gelmişken yine bir başka devlet belgesi olarak Kalkınma Planı'ndan da söz etmemiz gerektiğini düşünüyorum. En son Onuncu Kalkınma Planı hazırlıkları sırasında 46 tane “Özel İhtisas Komisyonu” ve 20 tane “Çalışma Grubu” kurulduğunu biliyoruz. İlkinden dokuzuncusuna kadar bütün Kalkınma Planlarında mutlaka mevcut olan gemi inşa sektörü, ne yazık ki ilk kez bu son planda ne bir “Özel İhtisas Komisyonu”nun ne de bir “Çalışma Grubu”nun konusu oldu.

Bütün bunlar, bir GEMİ SANAYİ STRATEJİ BELGESİ hazırlığının ve bunun ilk adımı olarak bu Çalıştay'ın önemini ve anlamını ortaya koyuyor.

Şimdi önümüzdeki ilk iş, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın GEMİ SANAYİ STRATEJİ BELGESİ hazırlığı için harekete geçmesini sağlayacak girişimleri başlatmaktır. Bununla birlikte bir yandan da Bakanlığın görev ve yetki alanındaki bu konuda sektörün paydaşları olarak bizlerin hangi rolleri nasıl paylaşacağımızı, hangi katkıları nasıl sağlayacağımızı kararlaştırmak üzere bir araya

geleceğimiz bir platformu oluşturmalıyız. Ardından yapılması gereken ise bir “yol haritası” ve “eylem planı” üzerinde anlaşma sağlayarak kolları sıvamak olacaktır.

Konuyu gündemimize taşıyan ve bu girişime önyak olarak sektörün paydaşlarını bu büyüklükte bir katılım sağlayarak bir araya getiren Gemi Mühendisleri Odası yönetimini tekrar kutluyor ve teşekkür ediyor; hepimize kolay gelsin, diyorum.

Gazeteci, Sn. Hakkı ŞEN:

"Sektördeki en eski gazeteciyim. Biraz şeytanın avukatlığını yapayım, bu arada Prof. Yücel ODABAŞI'nı da rahmetle anıyorum.

Kıyı tesisleri ve çevre problemi dikkate alınmamış.

Müktesebat da önemli.

Atmosferik olaylar ve çevre GMO'nun gündeminde olmalıdır, geçenlerde bir hortum oldu biliyorsunuz.

Sektör envanterinin olmaması kök sebeptir. Envanteriz sektör silahsız askere benzer. DTO için Prof. Mustafa İNSEL bir çalışma yapmıştı, ondan faydalanılabilir.

Kaç işçi, kaç mühendis, kaç kadın vs. bu bilgileri bilmiyoruz. Devlet bu nedenle gemi inşaatını stratejik sektör kabul etmiyor. Envanterimiz olsaydı teşvikler belirlenebilir ve kullanılabilirdi. Son dönemde GİSBİR ve Başkan Bey'i kutlarım, çok çalıştılar. Sektörün önünü açıyorlar.

10. Ulaştırma Şurası yapılmıştı. ABD'li bir senatör demişti ki 'iki önemli konu var önümüzde; biri enerji diğeri bilgi' şimdi bilgiyi Google var ondan alıyorlar ama doğru mu bilmiyoruz. Eğer bir strateji merkezi kurulacaksa;

1 Doğru bilgiye ulaşacak

2 Bunu veriye dönüştürecek

3 Kullanılabilir hale getirecek

4 Paylaşacak bir yapı oluşturulmalıdır.

Bilgi, paradır. 10 yıl sonra ne olacak? Hangi gemiler inşa edilecek? Ticaret ne yönde gelişecek? Armatörler ne yapacak? Bunun için strateji merkezi olmalı. Kapitalizm almış başını gidiyor. Bu rekabet ortamında "Altın Yakalılar" bu strateji merkezinde istihdam edilmelidir. Mavi yaka, Beyaz yaka, strateji, ar-ge ve iş geliştiricileri de altın yaka olarak tarif ediyorum.

Sizlere verdiğim geçici rahatsızlık için özür dilerim."

Sefine Tersanesi, Salih Zeki ÇAKIR:

"11 Haziran 2014'de yapılan sempozyumda da konuşmuştum. Gemi İnşaatı sektöründe 2006 yılından bu yana çalışmaktayım. Genelde denizcilikte, özelde Gemi İnşaatında bir algı sorunu var. "Emek yoğun sektör" diyerek ilgi çekmek istedik, istihdama vurgu yaptık, ilgi uyandırmak istedik. Kriz oldu bu

sefer "Sermaye Yoğun Sektör" dedik, sermaye talep ettik. Ama bu sektör aslında uluslararası rekabet bakımından "Akıl Yoğun" bir sektördür. Entelektüel bir sektördür. Nasıl algıladığımız önemlidir. Kamu nasıl algılıyor bilmeliyiz. Bir özel başlık olmalıdır. Sektörün entelektüelleri, sermaye ve üniversite daha sıkı bir işbirliği içinde olmalıdır. Yeni ve mevcut üniversitelerde üniversite - sektör işbirliği artırılmalıdır, şu anda yetersizdir. DTO Ar-Ge başkanım, burada da bu konu konuşuluyor. TOBB sordu, önerimiz üniversitelerimiz gemi inşaatı bölümlerine araştırma görevlisi alırken 2 yıl piyasada çalışmış mezunları tercih etmelidir şeklinde oldu. Artık akıl teri, alın terinin yerini almalıdır."

Burak ACAR: "Ayrı ortamlarda bir kaç kez anlattım ancak çok uygun düşecek burada da bahsetmek isterim, bir dönem New Orleans Üniversitesinde görev yaptım, orada gördüğüm bir şeyi aktarmak isterim: yılda iki kez üniversite tüm sektör temsilcilerini topluyor, yan sanayi, SNAME... kim varsa. 10 yıllık projeksiyonlar yapılıp ona göre sektör üniversiteden ne ister, araştırma konuları, yetiştirilecek öğrenci profili, buna mukabil üniversitenin sektörden talepleri, laboratuvar yapılması tesis yaptırılması gibi konuları konuşup karara bağlıyorlardı. Önemli bir örnek olduğu kanısındayım."

İstanbul Teknik Üniversitesi Gemi İnşaatı ve Deniz Bilimleri Fakültesi Dekanı, Sn. Ahmet ERGİN: "Konuyu Zeki Bey üniversite - sektör ilişkilerine getirdi, bir kaç şey söyleyeyim. Burada pratik şeyler konuşuldu. Hedef, önemlidir. 2023 yılı hedefi olarak 500 milyar Dolar ihracat öngörülüyor. Bu önemli bir hedeftir. Hedef ne kadar yüksekse başarı için çalışmak o kadar yoğun olur. Sektör ve üniversite bir aradadır. Bu süreç tavuk - yumurta süreci gibi bir süreçtir. Son 10 yılda araştırma kapsamında çalışma ve eğitim konularında hayli yol aldık. GİSBİR ile off - shore konusunda beyin jimnastiği yaptık. Yüksek lisans ve doktora programı oluşturalım dedik. Bakanlıktan Genel Müdür Hızır Reis bet, GİSBİR, Türk Loydu ve RMK Tersanesi birlikte bu konuda konferans yaptık. Endüstri bileşenlerini ve devleti davet ettik, başarılı olmuştur. Ufuk açıcı konuşmalar yapıldı. ARAMCO' dan katılan Ali Bey çok doğru örnekler verdi."

ABD'deki top 10 şirketin toplam varlığı bir petrol şirketinkine eşittir. Böylesine büyük hedefler için bu tür büyük şirketler gereklidir. Biz hedef için çalışmaya varız. Ayrı gayrı değiliz. Bir platform oluşturup burada ortak çalışmalar yapılabilir. 2 yıl saha deneyimi önerisine katılıyorum. Tezler sektörle beraber yapılabilir. Örneğin 6 ay okul 6 ay sektörde fiili çalışma şeklinde İngiltere'de bir metot uygulanıyor. Öğrenci hep aynı şirkette çalışıyor bunun istihdam açısından da hem öğrenciye hem firmalara faydası oluyor. Biz de benzer faydalı modeller üretebiliriz."

(isim tespit edilemedi): "Almanya'da 1975 yılında bu konuda benzer bir sektör üniversite ortak çalışması yapıldı ve Schottel propulsion böyle ortaya çıktı, benzer model üretilebilir."

Matesis Ltd. Şti., Barış DEDETAŞ: "Tüm katılımcılara selamlar ve katıldıkları için teşekkürler."

Bu toplantının temeli Hakkı Bey'in de dediği gibi "şeytanın avukatlığını" yapmaktır. Burada bir yol haritası yapılacaktır.

Japonya'da "Türk Armatörlerin İhtiyaçları" başlıklı bir çalışma yapıldı geçenlerde! Çok manidardır. Biz de bunu ortaya koymalıyız. Her şeyimiz var. Her şeyi yapabiliriz burada, gerek know-how, gerek teknoloji olarak. Örneğin, kendi ilgi alanım olduğu için paylaşayım, ileri mühendislik uygulamalarında ve analizlerinde Avrupa ve ABD'den dahi iyi sonuçlar verebiliyoruz. Ciddi anlamda iş yapıyoruz ama strateji üretmiyoruz, sıkıntımız bu. Çok da sorunumuz var: taşeronluk, üniversite-sektör ilişkileri,

pazarlama... Buradan bizim asıl çıkarmamız gereken şey, strateji üretebilen modern değimi ile bir think-tank kuruluşu oluşturmamızdır. Bu da ayrıca sürdürülebilir olmalıdır. Bilgi çok değerlidir. Meslekle ilgili bir konuda bir bilgi gerektiğinde, mesela nerede var Clarkson da, talep ediyoruz ve karşılığında iki grafiğe 2700 Euro ödüyoruz! Küçümsemek için söylemiyorum, önemine dikkat çekmek istiyorum. Biz burada öyle bir kurum tesis edebiliriz ki hem denizcilik politikalarımıza yön verebilir, hem derli toplu bir envanter oluşturabilir, istatistiksel çalışmalarımızı yapabilir ve analiz yapabilir. Bu durumda bizim bir ihtiyacımız olduğunda google'a değil, analitik çalışma yapan kurumumuza sorarız. Sayın genel müdürümüzün de belirttiği gibi olaylara analitik bakma mecburiyeti vardır. Aslında bu toplantılar sonucunda çıkacak en önemli ürün White Paper ve sonrasında kurulacak kurumdur. Gemi İnşa Sanayi Strateji ve Araştırma Enstitüsü gibi, profesyonel çalışanları olan, kendi kendini idare edebilen, politika üretebilen, projeksiyon yapabilen bir örgütlenme çıkarmamız gerekiyor. Buna ihtiyacımız var. Bunu tesis edemediğimiz ölçüde, lepistes balıkları gibi: şu gemi moda hop o gemiye, işte bu gemi moda oldu o gemiye, gazeteden okuduklarımızla, Avrupalı stratejistlerin yazıp çizdikleri ile, ki onların yapmış oldukları strateji ne kadar politika içkindir, ne kadar doğruyu yansıtır, ne kadar yönlendirme amaçlıdır bunları bilemeyiz. Son kertede ulaşmamız gereken şey siyaset ve politika üreten, denizcilik alanında analiz yapabilen bir yapıdır diyorum ve teşekkür ediyorum.

Dz. Bnb. Fatih BİRAN: "Binbaşım ve MİLGEM projesinde çalışıyorum. Dünyada güçlü olursak ayakta kalırız. Güçlü olmanın formülasyonları incelenmelidir. Bu konu araştırılmıştır ve sonuç olarak:

1 Düşük maliyetle üretmek gerekir

2 Yüksek kalitede üretmek gerekir

3 Herkesten hızlı (önce) üretmek gerekir. Örneğin kameralı cep telefonunu böyle bir model hiç yokken üretmek önemlidir ama bugün bunu üretiyorum demeniz bir şey ifade etmez.

Bizim millet olarak yapımızdan gelen iyi ve kötü özelliklerimiz var. Zeki ve pratiğiz. Prosedürlerin içinde boğulmadan asıl konuya konsantre olabiliyoruz. Ama bazen de bu ataklığımızla kaybedebiliyoruz, hedefe yönelik olamayabiliyoruz. Kalite için üniversite - sanayi işbirliği ve maliyetin düşürülmesi için de yerli üretim oranının artırılması taşeron sisteminin ıslahı önemli olabilir.

Türkiye'de her şey üretilebiliyor. Ancak gemi inşaatı sistemlerin sistemi olduğu için çok dikkatli olunması gerekiyor. Gemi inşaatının %80'i yönetim ve organizasyondur. Tüm ayaklarda harmoniyi sağlamak ve bu sistematiği oturtmalıyız.

Deniz Ticaret Odası, Alev TUNÇ: "500 milyar Dolar ihracat hedefimiz var, bence bu hedefe ulaşmak kolay. Ama öncelikle Maliye ve Gümrük tarafını çözmek gerekiyor. Yoksa 300 Milyar dolar bile zor olur. Takriben 50 milyar dolar navlun payımız var ama hiçbir yerde görmüyorum. İhracatçılar bunu kim taşırsa taşırsın diyor. Biz taşıyamıyoruz. Bu gemileri üretmeliyiz ki bu işi yapabilelim. Bir kampanya yapalım, şu "inşa" lafını kaldıralım. Gemi İnşa" lafını "Gemi ve Yat Üretimi" şeklinde değiştirelim. İnşa deyince herkes bina inşaatı gibi algılıyor bu algı kırılamıyor oysa gemi üretimi bambaşka bir şey.

Bu sektör, yiyecek, içecek, sigorta gibi stratejik bir sektördür. Üretilenler sürelidir, yenilenmesi gereklidir. 1 yıllık 5 yıllık bakım tamir işleri vardır. Bunu anlatmakta sıkıntımız var.

Yetmiş eleman sorunumuz olduğundan bahsedildi, GESAT kapsamında 700 kişi yetiştirildi, ihtiyaç ve talep yok diye eğitim durdurulmuş durumdadır. Bu eğitimden randıman alındı mı? Bu konu acilen değerlendirilmelidir ki ona göre devam edilip edilmeyeceğine karar verilsin.

Taşeron sistemi olmazsa olmaz, başarıda payı büyüktür. 1979'da Fransa'da devlete ait havuzu kiralayıp yapılacak tüm işler için ayrı ayrı taşeronlarla anlaşım işlerinizi hızla yapabiliyordunuz. Enteresan bir sistemdi. Bir İtalyan dizayner bizdeki tersaneleri gezdikten sonra " ne güzel, her işi en iyi bilen yapıyor" demişti. Konu farklı şekilde değerlendirilmemelidir, bu sistem giderse yapamayız.

Lobicilik ve kendimiz anlatma sorunumuz var. Önceden destek olmayan bakanlarımız zamanında gemileri ve tersaneleri görünce fikir değiştirip destek olmaya başlamışlardı.

Devlet stratejisi bu konuda önemlidir. Ar-ge yaparken 1 seneyi bile göremezken 10 senelik bir öngöründe bulunamayız. Ar-Ge için ayrılmış kaynakları değerlendirmekte zayıfız.

Dosya hazırlamaya bile imkanımız yok diyoruz. Bu sistemi hepimizin de zorlaması gerekiyor. Üniversitelerimizde 5-10 yılda bir müfredatın yenilenmesi güncellenmesi gereklidir. Öğrenci uygulaması kalmamış şeyleri öğrenmek durumunda olmamalıdır. Yönetici olmuş kişiler iyi yetişmemişse daha geriye gidilmiş oluyor. Yeni yetişenlerin çok bilgili gelmesi ve yukarıyı ileri doğru itirmesi gerekir.

Envanterimiz olmaması ile ilgili sıkıntıya katılıyorum."

SOYASLAN MARINE, Turhan SOYASLAN: "Ben, tasarımcılar adına konuşuyorum. Mesleğin ruhuyuz, bunu unutup başka paydaşların konularını konuşuyoruz. Tasarım yapanların yok sayıldığı bir duruma karşı karşıyayız. Bunu dikkate alınız."

Başaran BAYRAK (Turhan Bey'e cevaben...): "Tasarım da bu çalıştayda başlık olacaktır, çalıştayın amacı bu zaten."

Prof. Dr. Mustafa İNSEL: "2007 senesinde Tersaneler Master Planı hazırlandı. Rafta duruyor. Bu plan gelecek olan krizi öngörmüştü. Bu doküman tartışılabilirdi. İçinde strateji vardı. Her defasında dünyayı yeniden keşfetmemeliyiz. Eski planların dikkate alınması gereklidir.

Ar-Ge için eleman alınmalıdır. Bu konuda özel istihdam olmalıdır. Hızlı balık olunmak isteniyorsa eller taşın altına sokulmalıdır. Doktora programları desteklenmelidir. Bir ar-ge personelinin maliyeti nedir ki, düşünülmemelidir. Üniversite desteği görülüyor bu hayata geçirilmelidir. Avrupa ar-ge için milyonlarca euro harcıyor. sektör bu konuda da yatırım yapmalıdır."

Burak ACAR: "Mustafa Bey'e ilave olarak belirtmek isterim ki bu çalıştay tüm paydaşların bir araya geldiği ilk toplantıdır. Son hale eldeki tüm bilgi belge kullanılarak ve katılımı gelinecektir. Hedef bir enstitüdür. Bu rapordan da elbette yararlanacağız."

İstanbul Kalkınma Ajansı, Sn....: " Biz, İstanbul'a ne ivme kazandırır onun üzerinde çalışıyoruz. Ön plana alınacak sektör araştırması sonucu denizcilik önemlidir dedik. Biraz destekle Türkiye Cumhuriyeti'ni ileri götürecektir. Güdümlü Proje Desteği uygulamamız var. 10 milyon TL tutarı var ve bu artırılabilir. Sadece gerekli olan; katma değeri artırıcı, örnek modeller oluşturabilecek, think-tank,

enstitü, merkez gibi bir yapı kurulabilir. Çok kısa vadede olur mu bilinmez ama denizcilik sektörü bir örnek çalışma modeli ile yararlı bir model kurulabilir."

Burak ACAR: Değerli arkadaşlar, ikinci bölüme geçiyoruz, ara sırasında da çok güzel görüşmelerimiz oldu. İkinci bölümde hedefler doğrultusunda çalışalım mı? Bunun bir sekreataryası olacak ona karar vereceğiz, bir çalışma programı oluşturalım, ara sırasında çok güzel diyaloglarımız oldu, mesela bir tanesi Cihan Bey'le oldu, çok güzel bir şeye vurgu yaptı, biz 600 yıllık bir geçmişten geliyoruz aslında bugün bunları konuşmuyor olmamız gerekiyordu. Barbaros Hayrettin ile övünürüz ama heykeli denize dönüktür, İzmirli olanlar bilir biz İzmirli binalara bakar çiğdem çitleriz, denizcilikle ilgili bazı kaygılarımız var bunları hep birlikte aşacağız, benim söz vermek istediğim bir arkadaşım var ona söz vereceğim. Sonra programa geçeceğim.

GÖLCÜK TERSANESİ KOMUTANLIĞI Sn. Serkan EKİN: Hepinize iyi günler. Görev yaparken bu sektör içerisinde tespit ettiğim bazı hususlar ve bu çalıştaydan bazı çıkarımlarım oldu. Sayın genel sekretere bahsettim, bana söz verdiği için teşekkür ederim.

İlk tespitim: bugün taşeron ile ilgili birçok çatışma var, kalmalı kalmamalı deniyor, taşeron çalıştırma gemi inşa sektöründe değil, inşa sektöründe de çokça karşılaşıyoruz. Bugün gemi inşa sektöründe taşeronlar kazalarla ilişkilendiriliyor. Sorum şu son on yıl içerisinde gemi inşa sektöründe kayıplarımızın sayısı inşa sektörünün kayıplarına oranla daha düşük oysa baktığımızda bir tane arkadaşımız tedbirsizlikten veya yanlış bir davranıştan hayatını kaybettiğinde hemen yollara düşüyor, tersaneler kapatılsın taşeronlar kaldırılsın deniyor belki haklılar ama bu sektör taşerona ihtiyaç duyuyor. Diğer tarafta hayatını kaybeden arkadaşlarımız varken eleştirilmezken niye bizde haber oluyor, reklamlarını iyi yapıyorlar, dolayısıyla bu bir yumuşatma karşı tarafta daha yoğun yapılıyor, gemi inşa sektöründeki reklamlarla bu yumuşatma sağlanabilir. İkincisi taşeron konusuna ışık tutacağını düşünüyorum, kaynak boya gibi mesleklerde yedi buçuk saat çalışılıyor, eğer profesyonelleşeceksek Avrupa'da kaldırım taşlarını bile sertifikayla yapıyorlarsa bununda önemsenmesi gerekiyor bu yönetmeliğin revize edilmesi gerekiyor. Üçüncüsü hep mühendislerden konuştunuz ara kademe ne olacak şu anda ara kademe yetiştiren okul var mı soru işareti, personel yönetmek ara kademenin görevidir, eğitimle ilgili not edilmesi gereken bir husus her sektörde var gemi inşa da yok son olarak da yaptığımız çok güzel dizaynlar var, ürettiğimiz çok güzel gemiler var, dış sektöre açmamızla ilgili sorunlarımız vurgulandı, Avrupa'da Amerika'da ürününüzü pazarlamanız için bir dizi belge gerekiyor, ülkemiz çok güzel gemi inşa ediyorken bir yandan da çevre ve iş sağlığını göz ardı etmemek gerekir, üç sac ayağından bahsedeceğim OHSAS, 18001 14001,9001 belgeleri bu hususlara denk geliyor, bir çok tersanenin en azından bu üç belgeye sahip olması gerekli olması gerekir.

ÇEKSAN TERSANESİ Sn.Cihan BAYRAK: Öncelikle bir eklemeye başlamak istiyorum bahsedilen bu sistemler zorunlu sistemlerdir, efektif olarak kullanılması tartışılır ama zorunlu sistemlerdir. Barbaros Hayrettin Paşanın söylediği gibi denizlere hâkim olan dünyaya hâkim olur. Eğer Türkiye geliyecekse denizcilğe önem vermeli bunu stratejik önem olarak belirlemeli. Ülkenin ilk fakültesi denizcilik fakültesi Osmanlı bile bunun farkına varmıştı bu yüzden tersaneler önemlidir, stratejik hedef olarak önemlidir bu algının önemini belirtmemiz gerekir.. Taşeron neden gerekli? Çünkü Türkiye emek satan bir ülke o yüzden taşeron ile ucuz iş gücü sağlıyor. Ne zaman ki ihraç kalemleri daha kaliteli olur o zaman taşeron sisteminden kurtulabiliriz. Bildiğiniz gibi ihraç üç kalemden oluşur; kilogramı 10

dolardan düşük olanlar,(Türkiye bunları üretir.) kilogramı 10-1000 dolar arasında olanlar yani orta kalite ve kilogramı 1000 dolardan büyük olanlar. Biz alt kalemde ürettiğimiz sürece taşeron mahkûmuz, hedefimiz orta ve üst kalemde ürünler üretmek ve ihraç etmek olmalı. Gemi inşa sektöründe çok ağır kilolarda ürünler üretiliyor, bunların kilogramının 10 doların üzerine çıkması çok zor ama imkânsız değil. Dizayn kilogramı 1000 doların üzerinde olan bir üründür, dizayn satabiliyorsak, kural (Türk Loydu gibi klas kuruluşları IMO da yer alabiliyorsa) mühendislik satabiliyorsak, ki Türkiye'nin en önemli avantajı de mühendislik, diğer ülkelerden çok daha ucuzdur. Bu kalemleri ön planları ön plana çıkartıp dizayn yapabiliyorsak bu çalıştayın ürün gamını burada tutması lazım. Bir başka konu da, bazı kalemler her zaman cazip, yolcu taşımacılığı balıkçılık, bu kalemleri bizim üretebiliyor olmamız lazım, yine ihracat kalitesi için kompozit üretim yapmamız lazım, buralarda mühendisliği ön plana koymamız lazım, bunlar henüz başlangıç, bizde bir gün üretim stratejimizi değiştirecek taşeron sistemine gerek kalmayacaktır, taşeron israf olacaktır. Teşekkür ederim.

Burak ACAR: çok teşekkürler katılımcı arkadaşımıza, şimdi sekretaryanın belirlenmesiyle ilgili söz almak isteyen varsa ona söz vereceğim.

GEMİ VE YAT İHRACATÇILARI BİRLİĞİ Sn.Başaran BAYRAK:

Ben burada bulunan tüm sivil toplum veya mesleğimiz ile ilgili kuruluşların bu sekreteryaya destek vermesini öneriyorum. Ben kendi temsil ettiğim Gemi ve Yat İhracatçıları Birliği adına destek vermeye hazırım, en azından bir eleman, sekretaryada görev alsın, bu işin taşıyıcısı Gemi Mühendisleri Odası olduğuna göre yine de liderliğini onlar yapsın, bunun yanında GİSBİR, GESAD hatta bir sonraki toplantıya bizim birçok tersanede aktif olan sendikamızın da olması lazım, onunda katkıları olacaktır, belki sekretaryamıza O da katılmak isteyecektir, böylece ortak bir platform oluştururuz, benim önerim bu

Burak ACAR: Başaran beyin söyledikleri bizimde acaba böyle yapabilir miyiz diye düşündüklerimizdi, bu önerinin sektörün önemli bir paydaşından gelmesi bizi çok mutlu etti ve motive etti. O zaman şöyle bir yol izleyelim, bu sekreteryanın bence asli görevlerinden bir tanesi bu çalışmaları sonuçlandırmak, Ercüment Beyle konuşurken izninizle bahsedeceğim, ben babamdan dolayı 60 lı yıllardan beri bu sektörü duyardım, hep aynı şeyleri konuşuyoruz dedi, hadi bugün bunu biz tamamlayalım ve koyduğumuz hedefleri elbirliğiyle yola çıkararak tamamlayalım. Bu doğrultuda şöyle bir yolda izleyebiliriz; önümüzde birçok fuarlar oluyor çeşitli ülkelerde, bütün bunlara biz sekretaryamızla birlikte bir Türkiye standıyla katılalım, kurumsal olarak elbette katılalım, tersanelerimiz bulunsun ama neden büyük bir alanla katılmayalım bunu yabancılar yapıyorlar, tanıtımımızı yapalım, yan sanayimizin tanıtımını yapalım. Örneğin iyi boya üretebiliyor muyuz?

Tülomsaş, Sn. Murat BİRECİK: Hayır, motor yapıyoruz.

Burak ACAR: İyi motor yapıyor muyuz?

Tülomsaş, Sn. Murat BİRECİK: Hayır, iyileştirilmesi gerek.

Burak ACAR: iyi konuşuyoruz, dolayısıyla iyi yaptığımız şeyleri bu sekreteryaya tanıtsın. Devlet ve İSTKA da bunu destekleyecektir. Bu çalıştayın sekreteryasıyla ilgili bütün bileşenlerimizden ben söz almak istiyorum, 7 ya da 8 kişi neyse oluşturalım belirli aralıklarla komisyon gibi çalışalım.

Başaran BAYRAK: Ben gönüllülere de yol açılması gerektiğini düşünüyorum, bu sekreteryaya gönüllü katılmak isteyenlere de açık olması gerekmektedir.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ DENİZCİLİK FAKÜLTESİ, Sn.Emrah ERGİNER: Şöyle bir yolda izlenebilir; öncelikli olarak tek tek kurumları tespit etmemiz lazım, iki beyefendinin zaten anlattığı gibi, bu toplantının sonuçlarını siz üyelerinize paylaşacaksınız, daha önce Hızır Reis Deniz Bey ifade edecektir, bu tür toplantılarda yapılmıştı. Bu sefer ölü doğumlar olmasın, herkes bu sonuçsuzlukla yola çıkmasın, baktığımızda aynı şeyler 60 yıl boyunca söyleniyor, bende Gemi Mühendisleri Odasında görev aldım, İzmir’de de aynı şeyler konuşuldu, Türkiye Tersaneler Master Planı yapıldı, rafa kaldırıldı, koskoca Ege bölgesi bir tane tersanemiz yok, dünyanın en büyük limanlarından biri Çandarlı’ya yapılıyor, bu kadar gemi gelecek bunlar arızalanınca ne olacak, üç tarafımız denizlerle değil tel örgülerle çevrili gibi, ana problem farkındalık yaratmak, bugün nasıl TMMOB “istemezükçü” olarak değerlendiriliyorsa veya birçok insanda negatif bir algı varsa denizcilik dediğinizde, tersane dediğinizde, ben İzmir’den geliyorum, çevreyi kirletiyorsunuz diyorlar, biz o yüzden hep mücadele ettik, tersane dediğinizde bir gurup insan var, oraya hazır pankartlarla gidiyorlar, çevreyi kirletiyorsunuz! Ver parayı al sertifikayı olmamalı, kültür olmalı, kültürde yayılmayla oluyor, bir nesil iki nesil olmuyor işte o yüzden armatör büyüklerimiz ağabeylerimiz hep sülaleler, dededen başlıyor İngiltere de aynı şekilde... Bizde kültür deforme edilmiş hep diyoruz ya Çaka Bey zamanında çıktı. İşte bu kültürü yaymak adına çalışılmalı, medya kısmı önemslenmeli, hep kendi içimizde kalıyoruz, bakıyorum hep aynı simalar, aynı kurumlar aynı insanlar, biz zaten birbirimizin sorunlarını biliyoruz ki, biz bunları artık dışarı anlatmalıyız, işte maliyeciler Sayın Genel Müdürümüz ifade etti, devletimizin içinde devletin diğer kurumları bizi tanımıyor, bilmiyor. orada bir çok insan mücadele ediyor, denizciliği anlatmak adına, bakanlık adına denizcilik soktuğumuzda denizcilik olmuyor işte, destek olmalıyız burada çok büyük bir misyon ediniyorsunuz. Altından kalkacağınıza eminim, ekmeğini denizden kazanan insanlar aynı şeyleri söylüyor, İzmir’de Alaybey tersanesinden benim Arif ustam vardı kulakları çınlasın, çok şey öğrendim öyle bir okul yok artık, okullar kapatılmış ara eleman yok, nereye varacağız? Strateji dediğiniz zaman misyonunuz vizyonunuz olacak, bu ilk toplantı olduğu için bence daha çok çözüm üretmeye çalıştık bence hayır, önce nasıl bir yol izlenecek, nasıl ölü doğum olmayacak onu belirlersek sonuca varırız. Denizcilik Fakültesi Olarak bende yer almak isterim. Sağ olun.

Tansel TİMUR: Öncelikle konuşulardan hatırladığım, kime ait olduğunu hatırlayamadım ama söyleyeyim defalarca diyoruz ya raporlar yazdık stratejiler hazırladık peki sonuç? Yok! Şunu hatırlamak lazım, aynı şeyleri yapıp da sonunda başka bir şey çıkacak diye beklemek “ahmaklık” diye bir söz var onu hatırlamak gerekir, demek ki bizim başka bir şey yapmamız lazım bir kere önce bu konuda bir hemfikir olalım. Tekrar gündemle ilgili noktaya dönelim aksi takdirde bizim aklımıza sorunlar geldikçe belki çok sonra konuşmamız gereken şeyleri bu ilk toplantıda konuşuyoruz bunlar birde konuşulmaya başlanırsa esas yapmamız gerekeni yapamayacağız. Ben sekreteryayı nasıl oluşturacağımıza dönelim diyorum. Ben bu konuda konuşulanlara bir iki ilave yapmak istiyorum, prensip ilavesi yapmak istiyorum. Birincisi şu: sekreteryaya dediğimiz şey başka bir şeydir komisyon dediğimiz şey başka bir şeydir. Sekreteryaya dediğimiz beş kişiyi geçerse sekreteryaya olmakta çıkar, hatta

bence 3 kişidir sekretarya bilemiyorum. İki, sekretaryanın şöyle bir özelliği var, sekretarya da kurumsal temsil özelliği olmasında fayda vardır, uzmanlıkların kapalı olacak anlamına gelmez ama esas alınması gereken kurumsal temsil olması gerekir ona dikkat edilmesi gerekir. Üçüncüsü; buradan yola çıkarak sekretarya dışında bir de komisyon oluşturulmaya ihtiyacı var. Sekretarya oluşturacaksa ilgi duyan herkes gelsin dersek hantallaştırırız işi.

Bariş DEDETAŞ: Herkes karamsar konuştu ben biraz iyimser konuşayım, biz bugün burada aslında ne konuştuk? Sektörümüzün sorunlarını yeniden ve yeniden tartışmıyoruz biz aslında tabi onlarda giriyor konumuza ama burada asıl bizim tartıştığımız bu zamana kadar biz bir tartışma platformları oluşturup dağıtıyoruz, değerlendirmeler ortaya çıkıp kayboluyor burada bir sorun var, bu sorunun çözümü nedir? yani bir şey yapalım ki bundan önce yapılmış olanlara benzemesin. Aslında burada tartıştığımız temel olarak bu, burada özgün bir şey tartışıyoruz, bir hedefimiz var gayet net, böyle bir enstitü veya adı her neyse onu tesis edebilmek, sürdürülebilir kılmak, bu sektörün hafızasını tesis edebilmek bunun için benim önerim kalkınma ajansından arkadaşlar bize bu yolda biraz prosedür anlamında yardımcı olsunlar yani bizim hedeflerimizden biri kalkınma ajansından destek almak, yapmamız gereken asgari şeyler var bu hususta, onların desteğini almayı da önemsiyorum. Tansel Beyin söylediği doğru çok hantal bir yapı oluşturursak yol alması zor olabilir. Kimseye sekretaryaya girme de dememeliyiz bence çalışmak isteyen herkes burada gönüllü olarak çalışabilmeli kaldı ki bu kurum çalışana kadar gönüllü çalışacak ondan sonraki öngörümüz profesyonel bir kadroyla çalışmak, bu bağlamda sekretaryanın kendi içerisindeki iş bölümüyle bu sorunu ortadan kaldırması daha doğru olur diye düşünüyorum.

Burak ACAR: Teşekkür ederim, Başka söz alacak yoksa ben İsmail alkış'a söz veriyorum

İsmail ALKIŞ: Burada ben Barış Bey'in önerisine gönülden katılıyorum. Bir kurum oluşturup bunun çalışma sistemini ortak akıl sayesinde oluşturmasını bir proje olarak görerek, bu kurumun oluşturulması için gereken tüm aktiviteleri kalkınma ajansının da destekleri sayesinde planlamayı da içerisine dâhil edip adım adım, her adımı da denetleyecek bir kurum yaratılırsa bence bu gerçekte boşa patinaj çekmeyi engelleyecek bir yapı olacaktır. İzlenmesi gereken bir yol olarak şahsım adına bunu düşünüyorum.

GEMİ MÜHENDİSLERİ ODASI Sn. Harun KAÇMAZ, Batı Karadeniz temsilcisi: Şimdi tabi bunu kendimiz organize etmemiz biraz zor gibi görünüyor. Benim önerim uluslararası literatürlerden de istifade edilebilir veyahut üniversitelerden, benim bildiğim kadarıyla Avrupa böyle enstitüler var ve bunların hazırlayıp basına sunmuş olduğu bu tür stratejik çalışmalar var bunlarda bir baz alınarak bir kılavuz olarak kullanılabilir.

İSTANBUL KALKINMA AJANSI: Biz destek olmayı tabi ki isteriz ama benim anladığım kadarıyla önce ne yapılacağına nasıl yapılacağına hangi yöntemle yapılıp, sürdürülebilirliğin nasıl sağlanacağına, kurumların neresinde yer alacağına karar verilmesi gerekiyor, önce bir adımı attıktan sonra ondan sonra karar verilmesi gerekiyor.

Burak ACAR: Yani dışarıdan baktığınızda bir dağınıklık mı görüyorsunuz? Biraz eleştirel bakışa da ihtiyacımız var aslında, dışarıdan bakınca dağınık görünüyorsa ders çıkarmak lazım

İSTANBUL KALKINMA AJANSI: Şöyle ki benim görebildiğim kadarıyla firmalar arasında bir rekabet var gibi görünüyor açıkçası, örneğin buraya gelirken şunu gördük Tuzlada hastane yapılmış ne amaçla yapıldığına tam olarak vakıf değilim ama o hastaneye harcanan para eğitim merkezi yapılmasına, arge faaliyetleri yapılmasına harcanabilir miydi? Ama benim anladığım öyle bir şey yapılsaydı organizasyonel işlere girmek durumunda kalınılacaktı, bu en zor kısım bunu yönetmek çok daha zor bir şey onun için genele baktığımızda organizasyon olmadığı iyi kötü görünüyor sektörde onun için ilk adımı attığımızda hep beraber bir daha konuşmamız gerekiyor.

GEMİ VE YAT İHRACATÇILARI BİRLİĞİ Başaran BAYRAK, Yönetim Kurulu Başkanı: Hastane bizim hassas konumuz aslında, rahmetli ağabeyimin de çok emekleri oldu. Çok dağınık bir görüntü veriyor olabiliriz burada çok bileşenimiz var. Hastane o günkü ileri gelenlerin ortak fikir üreterek yapılmasını sağladıkları bir konu, eğitimden de önemliydi insan hayatı birinci planda, kabul edelim ki bizim sektörümüz çok tehlikeli sınıfta yer alan bir sektör, bizim herhangi bir olaya çabuk müdahale edilecek ortamı yaratmamız lazım, düşünün ki bir yaralanma bir vaka meydana gelecek ve bu hastane olmasa bunu en yakına Kartal'a taşıyacağız. Ben inanıyorum ki çok doğru bir karardı. Bunu eleştirmek lazım şu anda da sektörümüze çok ciddi sağlık hizmeti veriyor. Artık sahipleri değişti ama bizim bölgemizde bir hastane var ve hepimize hizmet veriyor. Ama farklı fikirler olacaktır ben kendi adıma buna pazarlama yönünden ilgileniyorum. Temsil ettiğim kurum ihracata yönelik bir kurum ama az önce burada oturan başkanımızın temsil ettiği kurum GİSBİR o buradaki problemleri kendi bakışıyla ortaya koyacaktır. Gemi Mühendisleri Odası burada bunun taşıyıcılığına yapacak ve ortak sorunlarımızı ortaya koyacak ve önem sırasına göre nasıl daha iyi olmamız gerek bunu paylaşacağız sizde Kalkınma Ajansı olarak İstanbul'da konuşlanmış şirketsiniz yasalar çerçevesinde verebileceğiniz destekleri de biz sizden isteyeceğiz, sizlerde bize sağlarsanız hepimiz katkı vermiş olacağız.

BURAK ACAR: Burada bir şeyin altını çizmek istiyorum. Sektörümüzün dışarısından bakıldığında demek bir algı sorunumuz var bir algı yaratamamışız. Bu hastane gerçekten özel ihtiyaçlara göre kuruldu. Hiç bir sektörün kendine ait hastanesi yok ama gemi inşa sektörünün kendine ait bir hastanesi var, aslında bu insan hayatına verilen bir değerdir. Biz bunu anlatamamışız, burada da kabahatli biziz işte bu çalıştayların sonunda gündem maddesi olarak karşımıza çıkıyor. Reklam yapamıyoruz.

Sn.Ercüment KAFALI: Epeydir bu sektörün uygulama tarafında senelerce olduğum için, Tuzla daha bataklık seviyesindeyken burada bulunduğum için tersane kurmak çabaları dâhil, başka tersanelerde çalışmak değişik sektörlerde çeşitli gemiler yapan birçok değişik bölümde görev yaptım ve sizinde dediğiniz gibi neredeyse 60'lı senelerden beri evde gemi dışında bir şeyden konuşılmazdı. Ben şunu söylemek istiyorum fazla uzatmadan, bir kere böyle bir strateji çalıştayı son derece faydalı yalnız geçmişten bazı tecrübeleri aktarmakta yarar var diye düşünüyorum. Senelerdir aynı mevzuların tekrar tekrar konuşulmasının en büyük nedeni bana göre meseleler o kadar derinleştirilip genişletiliyor ki işin içinden çıkmak mümkün olmuyor yani biz neyi tartışıyoruz konusunu kaybediyoruz. Dolayısıyla daha küçük, spot strateji hedefleri koyarak adım adım çalışarak veyahut organları çoğaltarak çalışma yapmak gerektiğini düşünüyorum, birde benzer konularda geçmişte yapılan çalışmalara göz atıp hangi noktada takılmış niye ilerlememiş mesela önceki oturumda konuşulan bir konu var. Herhangi bir gemi inşa sanayinden bahsetmek için eğitimiyle, malzeme tedarikçileriyle, gemi inşa edebiliyor olmanız lazım yani bir endüstri olacak ortada, o endüstri yaşayacak. O endüstriyi daha da ileri

götürebilmek için çaba harcamanız lazım, böyle endüstrilerin yaşayabilmesi ister özel sektör olsun ister devlet olsun net bir şekilde finansla ilgili bir konudur. Finans meselesini halledemediğiniz sürece siz istediğiniz kadar iyi mühendislik yapıyoruz, tersanelerimizin şu kadar kapasitesi var vesaire gibi konuşun, siz bunun nasıl, kaç paraya demiyorum bakın maliyet ayrı bir konu onu ayrı söyleyeceğim. Siz bunun altından kalkabilecek finans koşullarını ortaya koymadıkça ancak bir artı bir gemi yaparsınız. Bu sizi sektörde öylesine bir ülke olarak tutar. Gemi inşacı ülkeler yani bizim yüzde birler civarı olduğumuzun ifade edildiği lig diyelim, büyük ligde gemi inşaatçı ülkeler daima minimum altı gemiyle, sekiz gemiyle başlıyor yani bu da şundan kaynaklanıyor. Tersanelerin kendi yaptığı, ortaya çıkarttığı modeller var, hangi gemiyi yapacaksınız siz belli tersanelerle gidip konuşuyorsunuz. Türkiye’de fuarlara ben çok giderim. Fuarlarda dolaştığım zaman konuşulan konu “biz her şeyi yaparız” birisi geliyor nehir gemisi yapılacak “yaparız tabii” daha önce yaptınız mı? “hayır, ama yaparız” başka birisi geliyor deniz tarama gemisi, “onu da yaparız ne var bunda”! Böyle gittiğiniz sürece, bunu herkes yapmaya çalışıyor zaten sizin bir özelliğiniz kalmıyor. Dolayısıyla benim, tersanecilere yönelik bu çalıştaydaki en önemli konu lütfen şunu yaparız dediğiniz zaman ortaya o konu üzerinde çalışmış olduğunuza en azında bir genel planla, basit proje başlangıcıyla, basit bir duvara asılacak bir şey olarak, balıkçı gemisi yaparım diyorsanız tersaneci olarak bir balıkçı gemisi çizin, yalan yanlış olsun o tartışılabilir bir konudur. Biri gelir “iyi, güzel ama burasını ben böyle istiyorum.” der tamam dersiniz o ayrı konu ama en azından sizin o konuda efor sarf ettiğinizi anlar. Her işi yapıyorum bana iş getirin, bu mantığın stratejiden tamamen kaldırılması lazım. Kilo hesabı gemi yapıyorum mantığı tamamen kaldırılması lazım. Bakın bu kilo hesabı meselesi yıllarca bizim yurt dışında karşılaştığımız bir sorundur. Yüz küsur tersanede dört beş tersane dışında hepsi bunların iç piyasaya ağabey kardeş ilişkisi içinde gemi yapan ve kontratları bir iki sayfadır. Hiç bir kimse mali ve teknik olarak sorumluluk almaz, bu böyle olmaz, gemi inşaatı böyle yapılmaz. Yapılırsa bu kadar yapılır, bu noktaya gelirsiniz ama siz dışarıya açık olarak çalışacaksınız müşteriye güvence vermeniz lazım, bu güvence de finansal yapıyla ortaya koyabilmeniz lazım, teknik olarak da o işin altından kalkabileceğinizi en azından ispat edebilmeniz lazım, geriye kalıyor şimdi süre ve fiyat, o ayrı bir konu orada da çok uzun konuşmak gerekebilir. Benim özet olarak söylemek istediğim daha önce sizin söylediğiniz çalıştay konularında geçmişte çalışmalar yapıldı, en azından geçmişte yapılan bu çalışmalardan nerede tıkanıklık olmuş bir özet bilgi bile olsa hiç değilse Amerika’yı yeniden keşfetmeyiz. Bir de bu strateji hedefleri, biz kimi etkilemeye çalışıyoruz da bu hedefleri ortaya koyuyoruz yani strateji hedefleri koymamız lazım. Biz devleti mi etkilemeye çalışıyoruz? Bazı hedefler için biz bakanlığı mı etkilemek istiyoruz, gemi inşa talebelerini mi etkilemeye çalışıyoruz, basını mı etkilemek istiyoruz veyahut Maliye Bakanlığını mı? Hedefler koymamız lazım onlara yönelik ifadeler kullanalım ki işte maliye bakanlığı kalkıp sanayi kuruluşlarıyla tersaneleri bir etmesin, bunu bilelim yani bunlar önemli demek istiyorum. Tabii çok konuşmak mümkün ama burada kesmek istiyorum.

Burak ACAR: Konuşmaları bitirip somut öneriler üzerinden gideceğiz.

Levent ARSLAN: Ben toplantının başından beri slayta bakıyorum, şöyle bir önerme var cümlede “ulusal gemi inşa sanayi” zaten gemi inşa sanayimiz ulusal dolayısıyla stratejisini tartışıyoruz şimdi, galiba ana bir problem var, kalkınma ajansından arkadaşımızın ifade ettiği gibi biraz dağınık görünüyor sektörümüz, bunun nesnel bir durum olup olmadığı teşhisini yapamayacağım ama bir dağınıklık olduğu konusu var. O halde belki şöyle demek lazım gemi inşa sanayinin millileştirme ulusallaştırma stratejisi demek lazım, böyle baktığımızda etap etap gidilmesi doğrultusunda bir

sorumluluk oluşuyor. Önce gerçekten bizim milli stratejimize destek verecek yapıların ortaya çıkması, ulusal sınırlar içerisinde diye bütün yapılar bizim stratejime destek verecek diyemeyiz anca somut olarak gördüğümüzde deriz ki evet ulusal stratejiye destek veriyorlar, dolayısıyla bir süre koymak lazım,

Sekretaryanın oluşumundan sonra bir süre koymak lazım, sekretarya sektördeki temas noktalarını kaybetmeden çalışmalar hakkında bilgi verip geri dönüşler alması lazım. Sekretarya haftada bir toplanıyorsa daha geniş katımlı toplantıları iki ayda bir ana hedefine görüldüğü kadarıyla gemi inşa sanayimizin ulusal menfaatlerinin nerde olduğunu görmesi sorunu kurumsal bir sorun olduğu kurumsallaşmayla ilgisi olduğunu düşünüyoruz bu kurumsallaşma sürecinin de bu dönem içerisinde karara bağlanması gerektiğini düşünüyorum. İkincisi, bunun finansörlerinin sadece kalkınma ajansı ile tanımlanmasını doğru olduğunu da düşünmüyorum. Ulusallaşma sürecinde katkı verecek başka yapılar da olacağını dolayısıyla bütçenin buna göre oluşturulmasının daha doğru olacağını düşünüyorum. Teşekkür ederim.

Burak ACAR: Başka söz vermeyeceğim. Bu yapılan konuşmalardan çıkardığımız notlarda şöyle bir şey vurgu yapıldı ağırlıklı olarak, dendi ki bizim sektörümüzün stratejisini belirleyebilmemiz için ve en sonunda da ana hedef olan stratejik sektör olarak tanımlanabilmesi için öncelikle bizim bir tanıtım ajansı mı bir strateji merkezi mi bir stratejik gemi inşa enstitüsü mü nedir bunun adı bu üst yapının ismini beraber koyarız. Böyle bir yapıya ihtiyacımız var dendi çoğu katılımcı tarafından. Bunların da altı konuya tersten bir daha baktığımızda bir stratejik merkez oluşturabilirsek bu sektörün tanıtımı, geliştirilmesi, farklı hedeflerin uygulanmasıyla ilgili zaten biz tersine çevirdiğimizde bunların her birini orada tanımlayabileceğiz. Ama bizim önce şu çatıyı oluşturmamız lazım. Huniyi tersten çevirip bakalım, böyle bir stratejik yapı oluşturalım dendi. Kuracağımız bu geniş katımlı sekreteryada aslında bunun çatısını oluşturacak bir etken ilgili paydaşların katılımıyla oluşacak sekreteryaya. Benim önerim böyle bir sekreteryanın kurumsal yapı halinde düşünmek çünkü bunun bir bütçesi olacak bunun bir personel ihtiyacı olacak bunun tanıtımlar için harcaması gereken bir zaman maliyet olacak yurt dışı ayakları olacak Burada kalkınma ajansı bizi ne kadar destekleyecek bununla ilgili bütçe çalışması yapmak lazım. Bunu sektör ne kadar finanse edecek, mekân da olması lazım. Dolayısıyla bunun için herkesin elini taşın altına koyması gerekiyor başta sektörün sanayici kesimleri. Başaran Bey hala teklifiniz geçerli mi? Bu şartlarda destek oluyor musunuz?

Başaran BAYRAK: Ben kendi payıma temsil ettiğim birlik adına bu oluşuma destek vermeye hazır olduğumu söyledim. Benim tek başıma desteğim bir şey ifade etmez, tüm paydaşların görevli olacağını umut ederek bunu söylüyorum. Eminim ki diğer arkadaşlar şu an burada yok ama diğer birlikler, diğer sivil toplum kuruluşları da aynı heyecanla iştirak edecekler diye umut ediyorum.

Burak ACAR: O zaman bu fikri, geniş katımlı bu sekreteryayı ve bir üst kurul diye tanımlayalım. Bu fikri onaylarınıza ben sunuyorum. Böyle bir uygulamaya geçelim mi? Geniş katımlı, yani kurumsal bazlı bir sekreteryaya. Kurumsal bazlı bir üst çatı bu hem sekreteryayı yönetecek hem de bunun kurumsal üst yapısını oluşturacak işte DTO olabilir GMO olabilir GiSBİR olabilir bir ihracatçılar birliği GEMİMO gibi. İsimler çok çeşitli olabilir, oluştururuz. Yani kasıt, elini taşın altına sokacaklar. Buna ihtiyacımız var. Burada genel müdürüme de ben bir soru sormak istiyorum. Bu çatıda devlet olarak neredeyiz?

Hızır Reis DENİZ: Arada söylemiştim. Bir çalışma grubunda devlet yer alır.

Burak ACAR: Yani daimi temsilci gönderebilir misiniz?

Hızır Reis DENİZ: Tabii ki, ihtiyaç duyulan her türlü bilgi ve doküman buradan GMO'nun hedefine ulaşacak şekilde bu komisyona verilir hiçbir gizlilik olmadan, yeter ki amacına hizmet etsin. Yalnız iki yıllık bir süreç ne kadar doğrudur bunu düşünmek lazım. Zamanı çok iyi yönetmek lazım. Zamana yayılması bence değerlendirilmeli.

Burak ACAR: Zaten şeyi de vurgulamıştım başında. Süreklilik arz eden bir yapı oluşturmak böyle bir strateji merkezi kurduğumuzda bu iki yıl içinde belki bir hedefe yönelik çalışma yaptıktan sonra kendi kendini devam ettirebilen süreklilik arz eden bir yapı olur. Amacımız bu. İki yılda bitirelim, yapalım, hedefleri elde ettik değil. Yeni hedefler koyacağız. Dünyadaki gelişen yeni trendleri inceleyeceğiz işte, bir veri bankamız yok.

Hızır Reis DENİZ: Bunu şey için söyledim. Bir kısa vadede bir sonuç elde edelim ama uzun vadedeki hedefimizi de ayrıca devam ettirelim. Yani kısa vade çok önemli. Şu an sektörün bulunduğu durum Dünyada ciddi bir rekabetin yaşandığı durum. Bunu eğer biz kısa vadede iyi yönetip bir şeyler uygulayabilirsek ciddi bir verimlilik altyapısı oluştururuz.

Burak ACAR: En basitinden mesela şimdi gemi inşa yönetmeliği taslağı. Bütün kurullara yarı ayrı geldi. Hepimiz ayrı ayrı birbirimizden gayri resmi görüşmeler dışında kurumsal olarak bir araya gelmeden görüş bildiriyoruz. Oysa bu birliktelikle bütün paydaşlar bir görüş verse sizin de işiniz kolaylaşır. Bütün görüşleri derlemektense yani bu tarz merkezlerin böyle ortak kararların altına imza atma yetkisi de, kabiliyeti de olursa devlet ve sektör arasındaki ilişki de hızlanacaktır gibi geliyor bana.

Başaran BAYRAK: Ama orda bir çekince koymak lazım. Orda herkesin kendi bakış açısıyla verdiği bir değerlendirme olacak. Bence devlet o bilgilerin tamamını alıp kendi içerisinde harmanlayıp uygun olanı yasal olarak ya da kural olarak önümüze koyması sanki daha doğru. Öbür türlü geçmişte yaşadığımızı örnek vermek istemiyorum. Şimdi birisi bir gözlükte bakıyor, ötekisi farklı bir gözlükte bakıyor ve bunlar birbiriyle çelişiyor. Siz konsensüsü sağlayamazsınız. Biz her iki görüşü devlete gönderelim, devlet kendi içerisinde bunu yorumlasın ve uygun olanı uygulasin. Bu da bir görüş açısı yani. Bunu da bu şekilde değerlendirmek lazım. Geçmişte benzer şeyleri yaşadığımız için söylüyorum.

Sinem DEDETAŞ: Şimdi burada Murat Bey söyledi devlete ihtiyaç var mı diye de şöyle bakmamız lazım, bir sanayiden bahsediyoruz. Stratejisi olmayan bir sanayiden bahsediyoruz. Stratejisi olmayan bir sanayide ilerlemenin olabileceğini benim matematiksel düşünce tarzım almıyor açıkçası. Öncelikle burada Genel Müdürümüzün dediği şey kısa vadeli hedef olarak biz ne dedik beyaz kitap literatürdeki ismiyle devlete bir strateji önermek için bunun bir yolu var. Bu oluşturacağımız sekreteryaya, düzenli çalışmalar ve çalıştaylar sayesinde önceliğimiz olarak ilk hedefimiz bu strateji belgesini oluşturabilmek. Daha sonra da bunu sürekli bir kurum, gemi inşa sanayide strateji üretebilecek düzenli ve sürekli bir kurum haline getirilebilir miyiz? Kalkınma Ajansı diğer destekler vesaire ile de sürekli bir merkeze geçmeden önce bu grubun çalışma disiplinini oturtmak için mali bir kaynak olur mu olmaz mı, bulur muyuz bulmaz mıyız bu zaten başta sekreteryaya üzerine düşünecek bunun. Daha sonra da çalıştaylar neticesinde paylaşılacak ve hep beraber burada yaptığımız gibi yine sekreteryanın belirlediği konular üzerinden bu sefer spesifik yöntemlerle böyle olsa daha iyi şöyle olsa daha iyi hızlı

hızlı bir şekilde, hedefe ulaşır şekilde hareket edeceğiz diye düşünüyorum. Yani kısa vadede hedefimiz bir stratejik belge oluşturabilmek, uzun vadeli hedefimiz de strateji üretebilen sürekli bir merkez kurabilmek, enstitü diyebiliriz bunun ismine şimdilik. Bu biten bir şey değildir, beş senelik hazırlanır diğer beş sene ne olacak.

Tülomsaş, Sn. Murat BİRECİK: Yalnız devletteki sürekliliğe güvenmeyin arkadaşlar. Devletin en fazla ithal ettiği şey devletin sürekliliği, tırnak içinde söyler ama devletin kendisi sürekli değildir.

Başaran BAYRAK: Mesela ortak bir satın alma, sekreteramız bu konuda ortak bir çalışma yaptı, örneğin sac, sacı en iyi nereden alabileceğimizin altyapısını yaptı bunu en iyi kim yapar? Örneğin GİSBİR yapar. Bunu ortak bir karar alarak Gisbir'e tebliğ etsin, GİSBİR biz böyle bir çalışma yaptık ortak karar alarak ve böyle olduğu zaman piyasa şartlarında yüzde on yüzde on beş daha uygun tüketicimize malzeme temin edebiliyoruz. Finansal yapısı itibarıyla senin altyapın senin buna müsait, sen bu konuda bunu üstlensek iyi olur, bu tavsiye niteliğindedir. GİSBİR'de oluşmuş bu altyapıyı sen alabilirsin, bir gün şöyle hayal edebiliyorum GİSBİR'in satın aldığı sacları biz GİSBİR'den satın alacağız, pazarlamasını, bağlantısını yaptığı ve piyasa şartlarına göre yüzde on yüzde on beş neyse daha ucuza alacağız ve yurtdışı açılımlarda bir çalışma yapacağız diyeceğiz ki İhracatçılar Birliğine bu çalışmayı sen üstlen diye görev verecektir, İhracatçılar Birliği'nde kendi yönetmelikleri çerçevesinde bunu üstlenecektir. Herhalde sekreterya bu tür şeyleri yapacaktır yani sorunları birer birer ortaya getirip bu şekilde çözecektir.

Ercan ÖZOKUTUCU: Başaran Bey, öncelikle white paper hazırlayacak bir sekreterya ihtiyac var. O sizin dediğiniz başkanın ikinci kademesinde bahsettiği konu yani Hızır Beyinde dediği bir, Hazar petrolerine erken ulaşan önce bir devlete bir şey sunalım çünkü sanayi bakanlığının yedi tane stratejik belgesini oluşturduğu sektör içerisinde gemi inşa yok, sekizincisi olma çabamızda ya onun için dedim.

Başaran BAYRAK: ben satın almayla ilgili bir örnekleme yapmak istedim. Tabi ki diğer konularda da çalışma yapıp ilgili yerlere bildirilecek. Bu sektörün adına hareket eden bir yapı olacak.

ÇEKSAN TERSANESİ Cihan BAYRAK: Bizim ilk önce üst stratejiler oluşturmamız lazım ilk önce Ercan Beyinde bahsettiği gibi, bir kere devlet ayağı olmadan tersane biraz zor, bizim kendimizin hedeflerimiz olması lazım stratejilerimizin olması lazım. Diyeceğiz ki mesela bulunduğumuz coğrafyanın bir numaralı balıkçı gemisi üreten ülkesi mi olacağız? Bir numaralı yolcu gemisi üreten ülkesi mi olacağız? Bir numaralı savaş gemisi üreten ülkesi mi olacağız? Stratejik olarak bizim bir hedef belirlememiz lazım bunu da devlete empoze etmemiz lazım. Bundan sonra bu çalışmayı kesinlikle ve kesinlikle, Emrah Bey söylemişti sanırım, sektör dışından birilerini bizim buraya davet etmemiz lazım. Biz her şeyi bilemeyiz biz her şeyi göremeyiz. Başta maliyeciler olmak üzere başta finansçılar olmak üzere bizim bunları çağırıp sektörü anlatmamız lazım. Tek tek ufak ufak işleye işleye herkesin kafasına denizciliği kazıyamamız lazım. Hatta bu ilerleyen süreçlerde herkesin iyi kötü yelkene hâkim olabileceği bir ülke gibi denizcilikten uzak olmayan en azından eline bir misina alıp balık çekmiş bir insan portföyü kültürü oluşturmadan bizim bir yerlere gelebilmemiz çok zor onun için stratejik hedefler belirleyip onun üzerinde yoğunlaşmamız lazım.

Emrah ERGİNER: Biz de İzmir’de bununla ilgili bir platform kurmuştuk. Yine Devlet olsun mu olmasın mı konusuna girmeyeceğim ama bir hukukçuya da danışmak gerek, biz oda olarak bir vakıf kuruyoruz şimdi enstitüden bahsediyoruz. Enstitü kurabiliyor muyuz? Nasıl oluyor? Kimler bu enstitüye, yönetim kuruluna girebiliyor bu hukuk kısmı da bence ilk oluşum kısmında bütün paydaşlarla paylaşılırsa, yine ölü doğum olmaması için söylüyorum, bir platform mu? Enstitü mü? Bu en başta belki karar verilmez ama bu da bir yandan hukukçularla ilerletilmeli.

Burak ACAR: İşte sekreteryaya zaten bütün bunların yürütücülüğünü yapacak. O zaman şöyle yapıyoruz arkadaşlar herkes elini taşın altına koymaya gönüllü ve istekli. Bu algı bizde çok büyük bir mutluluk yarattı umarım sizlerde de öyle. Tüm paydaşlardan oluşan birer, temsilciden oluşan geniş katımlı bir sekreteryaya oluşturuyoruz. Ve bu sekreteryaya kendi içinde görev bölümlerini yapıyor, uzmanlık alanlarına göre ilgili komisyonlar atıyor çalışma faaliyetleri, alanları belirliyor. İşte bu huninin üzerindeki kısımlarla ilgili nereye nasıl bir çalışma odaklanacak stratejisini kendisi belirliyor, çalışma yöntemini ve bunu hemen 15 gün içinde hayata geçirelim. Bu sekreteryanın ilk toplantısını 15 gün içinde yapalım sonradan bir yazı ile bunu duyuralım, kurumlara duyuralım. Birer temsilci ve üst düzey temsilciler.

Başaran BAYRAK: Bayramdan sonra yapsak daha isabetli olur.

Burak ACAR: Bayramdan sonra yapalım, güzel.

Hızır Reis DENİZ: Yazıları yazalım, isimleri bildirsinler, toplanmaya geçeriz.

Burak ACAR: Bayramdan önce tüm isimleri son teyit amaçlı kurumlara tekrar göndereyim. Bir iletişim ağı oluşturalım aramızda sonra ilk toplantıyı sekreteryaya düzenlesin, çalışma takvimini kendisi belirlesin. Zaten konuştuğumuz her şey belli ve aslında katılımcılar da belli.

Tansel TİMUR: Sadece takvimi değil ne yapacağını da tarif etsin. Esas karmaşa orada ne yapacağı konusunda herkes başka şey düşünüyor.

Burak ACAR: Harmanlamamız ve hedefe odaklanmamız lazım. En sonunda bizim hedefimiz, “biz stratejik bir sektörüz arkadaş ve dünyada söz sahibiyiz arkadaş” diyebilmemiz lazım. Bunları demenin yollarını araştıralım hep beraber çünkü bunu burada saatlerce tartışsak da bitmeyecek. Gördük ki hepimiz dertliyiz, bir araya geldiğimizde aslında çok da güzel fikirler çıkarıyor, sonuca ulaşabiliyoruz. Ve bu iki yılı çok iyi değerlendirelim. Bununla da ilgili benim önerim şu iki ayda bir bu tarz geniş katımlı toplantılarla kendi aramızdaki görüşleri paylaşmak ve hedef koyup 6.ay, 1.sene 18.ay ve 24. ay, çıktılarımızı, beklentilerimizi görüp bu hedeflere ulaşabilirliğimizi test etmek. Bu görüşlerle ben kapanış konuşmaları ve son dilek, görüşlerle ilgili katkı koymak isteyen arkadaşlara söz vereceğim.

Tansel TİMUR: Daha önceki konuşmada da söylediğim gibi oldukça faydalı olacağı umudunda olduğum ve emin olduğum bir çalışma başlatıldığı için arkadaşlara tekrar teşekkür ediyorum. Ben bir kapanış konuşması olduğu için konunun esasına girmeden biraz burada konuşulandıran aklımda kalanlarla ilgili bir genel bazı şeyler söylemek istiyorum. O da şu: Barbaros’un sözünden bahsedildi ya “Denize hâkim olan cihana hâkim olur” diye. Evet, o, o dönem için söylenmiş ve hala geçerli olan yer kürenin ne kadarının denizlerle kaplı olduğunu düşünürseniz bu oran değişene kadar da geçerli olacaktır. Ama bunun yıllar sonra Barbaros’tan seneler sonra o gününü koşullarına göre ifade edilmiş

başka bir biçimi var. Onu hatırlatmakta da fayda buluyorum. Şu 1937 yılında hükümet programının meclise sunulması sırasında hani hepimizin bildiği, her yerde yazdığımız meşhur bir söz vardır. “En güzel coğrafi vaziyette ve 3 tarafı denizlerle çevrili” diye başlayan bir cümle var biliyorsunuz. Onun bir önündeki cümle var, o pek bilinmez o da şu, diyor ki meclis açılış konuşmasında Mustafa Kemal “Topraklarının ucu deniz olan bir ülkenin sınırını halkının imkân ve kabiliyetinin hududu çizer.” O Barbaros’un sözünü o günün koşullarına göre uyarlanmış halidir bu. Biz bugün hala niye bütün bunları konuşuyoruz da düşünürsek biraz geriye doğru gidip ve sektörümüzün öneminden filan bahsediyoruz ya onun geçmişle ilgili örneklerini de ele alıp düşünürsek bakın tarihte o savaşlar ve fetihler döneminde eğer biraz dikkat ettiyssek göreceğimiz bir şey vardır. Ülkeler bir yerleri fethettikleri zaman şöyle bir daha doğrusu ulusal bir toprak parçasını ele geçirdikleri zaman diyelim şöyle bir değerlendirme yapıyorlar. Burayı ben elimde tutabilir miyim tutamaz mıyım? Eğer elinde tutamayacağını hissederse var olan tersaneyi yerle bir ediyorlar ama tutacağını hissederse tutabileceğinden eminse ya da onu planlamışsa hemen ilk yaptıkları iş eğer yoksa tersane kurmak. Gemlik tersanesinin Bizanslılar tarafından yakılıp yıkılması böyle bir yaklaşımın sonucudur tarihte. Tersane-i Amire’nin kurulması da aynı yaklaşımın başka bir ifadesidir. Şimdi biz hala bugün bunları konuşuyorsak biraz da şundan konuşuyoruz diye düşünmek lazım, muhtemelen biliyorsunuzdur Tersane-i Amire’de padişahın özel olarak tersane faaliyetlerini ve donanmayı izlemek üzere kendisi için ayırdığı bir köşkü vardı, padişah sıkı sık o köşkten donanmayı ve tersane faaliyetlerini izledi. Ne zaman ki yönetenler tersanelerden uzaklaştılar biz bu sorunları konuşmaya başladık. Tabii bu şu anlama da gelmiyor yani o dönemden bu yana bu ülke bilmem onu bilir misiniz bu ülke Hurdacı İlhami dönemlerini yaşadı. Bizim mevzuatımızda bu ülkede gemi yapılabileceği ihtimali öngörülmediği için geminin nasıl yapılacağına ilişkin ne bir yasa vardı ne yönetmelik vardı yıllarca bu ülke böyle adım attı. Çok sonraları gemiyi nasıl yaparız konuları artık “a biz gemi de yapabiliyor muyuz” diye rahmetli Ata Hoca’nın Gölcükteki su tankeri, arkasından Haliç Tersanesi’nde Kartal arabalı vapurun ve onun yapıldığı kızığın inşaatı, Camialtı’nda Abidin Dağver kızığının, Şükrü Okan kızığının yapılması. O gemilerin yapılması ve bizim bu çıtaı her seferinde yükseğe kaldırmamız vesaire artık hiç kimsenin kafasında bu ülke gemi yapar mı diye bir şey kalmadı tabi. Ama şimdi de başka problemlerle meşgulüz. İşte tersaneler çevreyi kirletiyor diye çok yaygın bir algıyı büyük ölçüde giderdiğimizizi zannettiğimiz bir noktada daha kötüsüyle karşılaştık tersaneler adam öldürüyor algısı çıktı birden. Yani çok farklı noktalara geldik ama değişmeyen bir şey var yeteri kadar tanınmıyor olmamız, özellikle devletin bu sektörün önemi konusunda tam bir algıya sahip olmaması gibi bir sorunumuz var. Biraz da tabi kabahati kendimizde bulmamız gerektiğini düşünürsek bugün başlattığımız çalışma en azından kendi kabahatimizi nasıl hallederiz gibi bir sonuca ulaşırsa da başarılı olacaktır diye düşünüyorum. Tekrar teşekkür ediyorum arkadaşlar.

Burak ACAR: Evet arkadaşlar son sözleri alıyoruz.

Ercüment KAFALI: Ben bir şeyi merak ediyorum. Mustafa hocamızın söylediği çalışma projesinde ben de vardım ve projeyi de biliyorum. Biz bu çalışmalarımızda acaba o çalışmayı kullanabilme hakkına veya imkânına sahip miyiz? Yani oraya atıfta bulunup, yani çünkü o çok zengin bir çalışma çok zaman aldı ve oldukça akademik bir çalışmaydı.

Burak ACAR: Telif hakkı kimde bunun?

Ercüment KAFALI: İşte onu ben ortaya sunmak istiyorum. Ulaştırma Bakanlığında, onlar sipariş etmişlerdi işi. Çünkü orda bazı tabloları, bazı çalışmaları biz kullanabilir miyiz?

Hızır Reis DENİZ: İsteyene veriyoruz.

Ercan ÖZOKUTUCU: Kurumsal olarak çağrı yapacaksınız, duyuru yapacaksınız, temsilcinizi bildirin. Burada olmayan işin başında düşünülmeyen ama sanayi bakanlığı da bu çağrıya muhatap olmalı diyorum, işin o tarafında değilim ben şu ana kadar çünkü bilmiyorum başaran beyde katılacak mıdır? Geçen sene sanayi bakanlığı açılış konuşmasında Oda başkanımızın söz ettiği 2001-2004, 2011-2014 Türkiye Strateji belgesi-Avrupa Birliği Yolunda diye başlayan Tansel Beyinde örnek vererek anlattığı yedi adet sektörün strateji belgesi var, gemi inşanın da olsun diye başlattığı bir çalışma vardı, kurumlar olarak davet edildik GİSBİR adına ben vardım, sayın başkan vardı Gemi ve Yat İhracatçıları adına diğer paydaşlar vardı ama o çalışma bir toplantıyla, en azından bizim bildiğimiz kadarıyla bir toplantıyla kaldı. Devam ettiyse ne durumda ben bilmiyorum. Zaten buradaki amaç yedi tane sektöre sekizinciye gemi inşa strateji belgesini oluşturup eklemekte ve ekleteceğimiz yerde sanayi bakanlığı olduğuna göre tırnak içinde devlet bu işte olsun mu olmasın mı sorularının cevabı zaten içinde, devlet için yapıyor bu, strateji belgesine girmek için.

Tülomsaş, Sn. Murat BİRECİK: Bu çalıştay devlet için mi yapıyor? Hayır! Bu çalıştay Odamızın üyelerine iş bulmak için yapıyor.

Burak ACAR: Böyle bir algı bu dört saatin sonunda toplantı sonucu olarak çıktıysa ben üzülürüm.

Emrah ERGİNER: yok yok O kimya mühendisi

Tansel TİMUR: strateji belgesi konusunu ben bir açıklayayım, şimdi iki hafta önce sanayi akanlığında bu strateji belgesi hazırlama kapsamında altyapı sektörleri girişim gurubu toplantısı vardı. İşte şu yukarıdakiler varya onların içinden bazılarının olduğu, başka şeylerinde olduğu bir eylem planı taslağıyla beraber o toplantıya gittik, özet olarak söyleyeyim, dediler ki siz yoksunuz ki bunları niye getirdiniz ki buraya gibi bir şey oldu zaten bizim orada olmamızın yolunu nasıl buluruz bizim halletmemiz lazım. Söylemek istedikleri şey tamda o, tabi öyle söylemediler de “bunun altyapıyla çok alakası yok” sonunda ben dayanamayıp dedim ki “biz bu derdimizi anlatmak için ne yapmamız gerekir dedim” toplantı bittikten sonra sanayi bakanlığı temsilcisine dediler ki “sizin strateji sanayi belgesinin içine gemi sanayini sokturmanız lazım”. “Peki, nasıl yapacağız bunu” dedim, yapamamız gereken şey ne, cevap, “önce sizin sektör strateji belgesi oluşturmaya ihtiyacınız var” dediler. Peki, size mi başvuracağız bunun için dedim. Dediler ki “ maalesef sanayi bakanlığı değil Ulaştırma bakanlığıyla ilgilisiniz oraya gideceksiniz dediler. Sonuç olarak o belge, ben hani konuşurken devlet belgesi devlet belgesi dedim ya o yüzden onu kullandım ulaştırma bakanlığının bir gemi sanayi strateji belgesi hazırlamasına ihtiyaç var bizlerinde o belgenin hazırlığı sırasında yardımcı ve destek olmamız gerekiyor. Şimde bu sekretaryanın ilk işi bunu nasıl yapabileceği konusundaki iş programını birinci madde olarak oluşturmak ondan sonra merkez mi kuracağız? Onlar ayrı konu ama bu olmadan hiçbir şey anlatamıyorsunuz. İşte ihracatta da şu kadar teşvik pirimi istiyoruz ama adam diyor ki “ sen o belgede yoksun” geldiğimiz nokta bu!

Turhan SOYASLAN: Bu meseleyi nasıl bir stratejik sektörden bahsediyoruz sektörün de tasarımı ana bir paydaş olarak görmesini diliyoruz. Eğer bizim felsefi düzeyimiz buysa buna itirazımız var tasarımcılar olarak. Bunu lütfen böyle dikkate alınız.

Ercan ÖZOKUTUCU: Notlar alındı galiba, eklemeler yapıldı. Çevre dendi tasarım dendi.

Turhan SOYASLAN: Çevreyle tasarımın bir araya konulmasına da itirazım var.

Ercan ÖZOKUTUCU: Taşeron dendi alt işveren dendi.

Turhan SOYASLAN: Alt işverenle taşeronu ve tasarımı nasıl bir araya koyabiliyorsunuz?

Ercan ÖZOKUTUCU: Huninin üstü genişliyor

Burak ACAR: Biz Türk tasarımcıları çok iyiyiz. Biz yurtdışına tasarım veriyoruz ama kendi yerli sanayimize biz tasarım veremiyoruz. Başkalarını zengin ediyoruz.

Tansel TİMUR: Aslında Turhan'ın dediği başka bir şey. Turhan'ın dediği ne biliyor musunuz? Tasarım dendiği zaman, bu dendiği zaman, şu dendiği zaman herkes genel olarak "ha tamam bu da var" diyor ama tasarım konusunu yeteri kadar anlatamadığını ifade etmeye çalışıyor.

Burak ACAR: Oysa ben şunu hep söylüyorum Tasarımla ilgili biraz iğneyi batırayım izninizle şimdi biraz sert olacak. Tasarımla ilgili armatörlere hep şunu söylüyorum bizle tasarım konusunda pazarlık etmeyin, 10 lira diyorsak bunu 3 liraya yaptırayım demeyin. Çünkü öyle tasarım yaparız ki 150 ton saçtan tasarruf edebiliriz, o 7 liradan çok daha fazlası elinize kalabilir. Daha düşük makine gücüyle sevk ettirebiliriz işletim süresince o paranın çok daha fazlasını tasarruf edersiniz. O yüzden hani bize biraz da güvenin hak ettiğimiz değeri de verin istiyoruz sektörde. Gerek maaş olarak verin, gerek tasarım bedeli olarak verin ve lütfen çalıştırdığınız kurumlardaki bütün mühendis arkadaşlarını da odaya da üye olmasını sağlayın, lütfen. Bizim buna ihtiyacımız var.

Tülomsaş, Sn. Murat BİRECİK: Odanızın ana hedefinin bu olması lazım.

Burak ACAR: Bizim odamız sektörün bir paydaşı ve öncüsü olmak zorunda, yol göstericisi olmak zorunda. Elbette biz de kazanacağız ama sektör kazanırsa biz kazanacağız. Sektör var olmalı ki biz oradan eklemek yiyelim.

Tülomsaş, Sn. Murat BİRECİK: Kazanma inisiyatifine ne kadar inanıyoruz. Kazanmak istiyor mu sektör acaba?

Burak ACAR: Ben inanıyorum.

Emrah ERGİNER: İnanığımız için buradayız.

Burak ACAR: Asıl paydaşlar burada. Bir kere devlet dediniz, bakın devlet ilk kez burada. Sonuna kadar burada...

Serkan EKİN: Evet tasarım çok önemli belki beyefendinin söylediği gibi tasarım bunların hepsinin ortaya çıkmasına sebep olan, sizin de söylediğiniz gibi sebep olan bir oldu. Ama benim çok dikkatimi çeken bir konu var o da şu. Yaşadığımız bu ülkede ilkleşen bir tasarımcı olarak, makine tesisatı tasarımcısı olarak bir proje hazırladığımızda götürüp İGDAŞ'a onaylatacağımız zaman oda kayıt belgesi

ve odayla ilgili verilen yetkimiz soruyor. Şimdi soracağım soru şu. Hem tasarım, çok güzel tasarımlar yapıyoruz ama bunun klas kuruluşlar tarafından onaya sunduğumuzda Klas kuruluşlar tarafından bunun sorgulanmadığını tasarımcısınız ama hangi odaya üyesiniz, özellikle gemi inşa odası üyesi misiniz, hangi numarayla hangi yetkiyle bunu hazırladınız ve getirdiniz şeklinde bir boşluk da var. Onu dile getirmek istiyorum.

Burak ACAR: Gemi inşa izin belgesi almak için odaya kayıtlı olmak gerekiyor. Son olarak Genel Müdürümüzü kapanış için davet ediyorum. 4,5 saat oldu kendisine teşekkür ediyorum sabırla bizi dinledi, notlarını aldı, bizzat gördüm, teşekkür ederiz.

Hızır Reis DENİZ: Sayın Başkan, Sayın Genel Sekreter, değerli hazerun. Ben çok fayda sağladım. Devlet olmalı, devlet buradan ayrı bir kavram değil. Ben burada öğrendiklerimle beraber Sanayi Bakanlığına gidilecekse oraya gidiyoruz, Maliye Bakanlığına gidilecekse oraya gidiyoruz buradaki hazerunun bir parçası devlet. Algımız biraz farklı, ben konuşmada onu anlatmaya çalıştım. Ankara bu sektörü nasıl algılıyor onu bizim anlatmamız lazım. Murat Bey'le konuştuk tek ses olabilmemiz lazım. Ben fayda sağladım, teşekkür ediyorum. Tersaneler master planı buradaki herkese açık, yeter ki kullanılсын. Belki biz kullanmakla ilgili yetersiziz. Kim ne isterse, daha doğrusu benim elimde ne tür bilgi, belge varsa bizde evrak, ben kendi odamı bile kilitlemiyorum.

Tansel TİMUR: Web sayfasına koyar mısınız?

Hızır Reis DENİZ: Tamam, koyalım, olsun. Erkan Bey benim mesai arkadaşım. Erkan Günay Bey kendisi gemi inşa mühendisi, yanında Onur arkadaşım var yine mesai arkadaşım, yanında Gökhan arkadaşım var onlar da bizim kurumdan arkadaşlarımız. Web sayfasına koyalım, herkese açık olsun. Bizim veri tabanımız var, yani sektörde inşa edilen gemiler dâhil olmak üzere her verinin olduğu, Murat Başkanımın söylediği, şimdi onlarla birlikte bunu geliştireceğiz. Onu da herkesin kullanımına açmak istiyoruz. Gizli kavramına katılmıyorum ben. 2 yıldır Ankara'dayım, ben daha odamı kilitlemedim. Her şekilde açık, bilgisayarım da açık, cep telefonum kendi web sayfamda vardır, elektronik ortamda herkes ulaşabilir, gece isteyen istediği saatte arayabilir. Yeter ki hedefimiz ulaşacak belirginlikte ve süreçte, eğer süreci uzatırsak ben şahsen mutsuz olurum çünkü anlayışımız öyle değil, kendi tabiatımızdan kaynaklı tez canlıyız. Kısa vadede bir çözüm alalım. Sayın Genel Sekretere teşekkür ediyorum, gerçekten keyifli bir yönetim sürecini herhalde cevaplardan olsa gerek, ben mutlu oldum. Teşekkür ediyorum hepinize.

Burak ACAR: Değerli arkadaşlar hepinize çok teşekkür ediyorum.